

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

AKTUÁLNÍ TRENDY V OLOMOUCKÉM SKATEBOARDINGU

Bakalářská práce

Autor: Daniel Jeřábek

Studijní program: Rekreatologie

Vedoucí práce: Mgr. Luděk Šebek, Ph.D.

Olomouc 2023

Bibliografická identifikace**Jméno autora:** Daniel Jeřábek**Název práce:** Aktuální trendy v olomouckém skateboardingu**Vedoucí práce:** Mgr. Luděk Šebek, Ph.D.**Pracoviště:** Katedra rekreologie**Rok obhajoby:** 2023**Abstrakt:**

Bakalářská práce se zabývá aktuálními trendy v olomouckém skateboardingu. V teoretické části je popsána historie, výzbroj a výstroj nutná ke skateboardingu, definice stylu a komunity věnující se tomuto sportu. V praktické části proběhlo zmapování jednotlivých možností skateboardingu v Olomouckém kraji a zaznamenání 9 skateparků (Šumperk, Šternberk, Přerov, Olomouc, Tovačov, Paseka u Uničova, Jeseník) současně i plánovaná výstavba nového skateparku v Litovli. Součástí mapování skateparků je i fotodokumentace současně s popisem možností překážek a provozní dobu u jednotlivých skateparků. Výsledky ukazují, že každý skatepark je jedinečný. V Olomouckém kraji nalezneme jak betonové konstrukce, tak i kovové skateparky, které jsou častější z důvodu menších nákladů. Pouze jeden z vybraných skateparků se v Olomouckém kraji po provozní době zamyká, a to v Přerově. Jelikož neexistuje jednotná databáze, kde by byly shromažďovány informace o skateparcích, může tato bakalářská práce přinést náměty pro vytvoření takové platformy.

Klíčová slova:

Skateboarding, sport, skatepark, překážky, Olomoucký kraj

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Daniel Jeřábek
Title: Recent trends in Olomouc skateboarding

Supervisor: Mgr. Luděk Šebek, Ph.D.
Department: Department of Recreation and Leisure Studies
Year: 2023

Abstract:

The bachelor thesis deals with current trends in skateboarding in Olomouc. In the theoretical part, the history, equipment necessary for skateboarding, and the definition of style are described and communities dedicated to this sport. In the practical part, individual skateboarding options in the Olomouc region were mapped and 9 skateparks were recorded (Šumperk, Šternberk, Přerov, Olomouc, Tovačov, Paseka u Uničova, Jeseník) and the planned construction of a new skatepark in Litovel. Part of the mapping of skateparks is photo documentation along with a description of possible obstacles and the operating hours of individual skateparks. The results show that every skatepark is unique. In the Olomouc region, we can find both concrete structures and metal skateparks, which are more common due to lower costs. Only one of the selected skateparks in the Olomouc region is locked after operating hours, namely in Přerov. As there is no unified database where information would be collected about skateparks, this bachelor's thesis can bring ideas for the creation of such a platform.

Keywords:

Skateboarding, sport, skatepark, obstacles, Olomoucký region

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracoval samostatně pod vedením Mgr. Luďka Šebka, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 30. června 2023

.....

Tímto děkuji Mgr. Ludku Šebkovi, Ph.D. za jeho podporu a odborné vedení při psaní mé bakalářské práce.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	9
2 Přehled poznatků.....	10
2.1 Extrémní sporty.....	10
2.1.1 Skateboarding.....	11
2.1.2 Zranění ve skateboardingu	12
2.2 Historie.....	13
2.2.1 Historie ve Světě.....	13
2.2.2 Historie v Česku	15
2.2.3 Historie skateboardingu v Olomouci	17
2.3 Životní styl a subkultury	18
2.3.1 Komunikace ve skateboardingu	20
2.3.2 Oblékání ve skateboardingu	20
2.3.3 Vybavení skateboardingu	21
2.4 Disciplíny skateboardingu	22
2.4.1 Freestyle	22
2.4.2 Streetstyle.....	23
2.4.3 Bazén (pool, bowl)	23
2.4.4 Vertikální rampa (U-rampa).....	23
2.4.5 Minirampa	24
2.4.6 Sjezd (downhill)	25
2.4.7 Slalom	25
2.4.8 Skok vysoký a skok daleký	25
2.4.9 Ollie trik	26
2.5 Skateboardové školy.....	26
2.6 Skateparky	27
2.6.1 Překážky ve skateparcích.....	28
3 Cíle	35
3.1 Hlavní cíl.....	35

3.2	Dílčí cíle	35
3.3	Výzkumné otázky	35
4	Metodika	36
4.1	Výzkumný soubor	36
4.2	Metody sběru dat	36
5	Výsledky.....	37
5.1	Skatepark Šumperk.....	37
5.2	Skatepark Litovel.....	38
5.3	Skatepark Šternberk	39
5.4	Skatepark Paseka u Uničova	40
5.5	Skatepark Jeseník.....	41
5.6	Skatepark Přerov.....	42
5.7	Skatepark Tovačov	43
5.8	Skatepark Olomouc.....	44
6	Závěry	47
7	SOUHRN.....	49
8	SUMMARY	50
9	Referenční seznam	51
10	PŘÍLOHY	55

1 ÚVOD

Skateboarding se v poslední době stává populární aktivitou. Pro někoho je to sport, pro jiného zase volnočasová aktivita. Někdo tento sport, který se v roce 2021 dostal i na olympiádu v Tokiu sleduje v televizi, někdo o něm dokonce stále nic neví. Existují lidé, kteří skateboarding zbožňují, ale zároveň ti, co jsou odpůrci a neustále zastávají názory, že lidé, kteří jezdí na skateboardu musí být drogově závislí, delikventi nebo jiným způsobem patřit na okraj komunity, která ničí okolí.

Některé komunity vnímají skateboarding právě jako součást jejich životního stylu, který ovlivňuje jejich životy. Nejedná se totiž o soutěžní sport, ale závodníci, kteří soutěží se snaží podat, co nejlepší výkon a soutěží tak sami se sebou. Časová i finanční náročnost tohoto sportu je příznivá. Základní vybavení se dá pořídit již do čtyř tisíc korun. Nicméně problematice skateboardingu v České republice je věnováno velice málo. Někteří autoři uvádí, že se skateboarding zařazuje více mezi kulturu než sport. Nejedná se o prestižní sport, kde jsou přesně daná pravidla a výškolení trenéři. I když to se v současné době značně mění. Skateboarding se stává velice populárním adrenalinovým koníčkem.

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou skateboardingu v Olomouckém kraji. V teoretické části je popsána historie skateboardingu, definice životního stylu a propojení se skateboardingem, výstroj, která je vhodná pro skateboarding a základní informace o tomto sportu včetně jednotlivých typů překážek. V následující části praktické jsou představeny aktuální skateboardové parky v Olomouckém kraji a plánovaná výstavba nového skateparku společně s pumptrack v Litovli. Praktická část je také doplněna rozhovorem, který probíhal s jedním ze skateboardistů v Olomouckém kraji.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

V teoretické části práce bude popsána definice skateboardingu, historie ve světě i v České republice, výzbroj a výstroj nutná na skateboarding, základní pravidla, disciplíny a možné úrazy ve skateboardingu.

2.1 Extrémní sporty

Havránek (2011) uvádí, že extrém je vyjádření nějaké krajnosti, ojedinělosti či výstřednosti. Pro někoho může být extrémní sport neuskutečnitelný, nepředvídatelný nebo nemožný. Pro někoho se může představovat výzvou, touhu. V tomto má každý člověk rozdílné limity a chápe slovo extrém jinak. Hodaň et al. (2013) využívají pojem X-sporty. Písmeno X se používá jako označení extrému, je označením pro neznámou. Vychází ze sportovního festivalu X Games. Hoffmanová a Šebek (in Hodaň et al. 2013, p. 7-10) uvádí, že X – sporty mohou působit jako módní trendy, nevnímají však X-sporty jako protiklad k tradičním. Zároveň tyto sporty poskytují příležitosti, ve kterých dochází ke zvyšování odolnosti, trpělivosti a vytrvalosti.

Celkově u těchto sportovců má sport vést k příjemným pocitům, hovorech o aktivitách, umění spolupráce, chuť zkoušet nové věci a roste tak i jejich pocit kompetentnosti a zodpovědnosti. Při definování extrémních sportů je důležité také uvést definici samotného sportu. Podle zákona O podpoře sportu č. 115/2001 Sb., sport představuje každou formu tělesné činnosti, které si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti klade za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů rekreačně nebo v soutěžích všech úrovní, a to i individuálně nebo společně. (Zákon o podpoře sportu, 2001). Hodaň et al. (2013) však dodává, že nelze všechny tělesné činnosti nazývat sportem a zároveň ne všechny sporty mají tělesný charakter. Proto uvádí rozdíl mezi tělesnou výchovou (výchovný a vzdělávací charakter), pohybovou rekreací (regenerativní, kompenzační, rozvojový charakter) a sportem (soutěžní charakter)

Definice Drewa (2003, p. 156) doplňuje sport sérií jiných slov: volnočasový, pro zdraví, pro zábavu, soutěžní, školní, pro všechny. Sport je pro každého jedince jako představa individuální, někdo dělá rád sport individuálně, někdo naopak kolektivně. Rozdíl je také v tom, zda jedinec dělá sport volnočasově nebo profesionálně. Existuje mnoho způsobů, jak lze sport pojmout a jak si jej člověk může sám představit.

2.1.1 Skateboarding

Skateboarding je řazen do kategorie extrémních sportů. Wixon (2009) popisuje dva pohledy týkající se skateboardingu. První pohled popisuje skateboarding jako sport, kde existují rozhodčí a soutěže. Mnozí účastníci zastávají názor, že skateboarding je potřeba rozvíjet, lépe ho financovat, aby mohl dosáhnout tohoto označení. Druhý pohled skateboarding popisuje jako něco jiného než sport. Podle autora se jedná o určitý životní styl, díky tomu, že skateboarding vznikl ze surfingu, a byl spojován s různými hudebními styly. Na závěr existuje skupina lidí, kteří považují skateboarding za umění, kde probíhá snaha vytvářet něco nového, sdílet, být kreativním. Jezdec může vykonávat skateboarding kdykoliv si najde volný čas. Wiggin a Bicknel (2011) tvrdí, že díky oblíbenosti skateboarding se bude zvyšovat aktivita jednotlivých jezdců, tím i propagace sportu a díky sponzorství a televizním přenosům bude skateboarding populárním i v budoucnosti. Tím, že populace věnující se skateboardingu roste, byl dlouhou dobu považován za problematický, jelikož se jedná o „jiný“ sport. Stále existuje mnoho negativních pohledů spojených s touto aktivitou, jako poškození majetku, na kterém skateboardisté jezdí. Jedná se například o: *lavičky, schody, zábradlí, nízké zdi*.

Karas a Kučera (2004) uvádí, že k tomu, aby jezdec mohl dělat skateboarding mu stačí jeho tělo, prkno a část nějakého povrchu. Poté se bohužel, ale stává, že dochází k ničení soukromého majetku, pokud skateboardisté jezdí kdekoli chtějí.

Vznik skateboardových parků zvyšuje možnosti trávení volného času, bezpečného prostředí pro skateboardisty a je důležitým propojením pro jednotlivce, kteří mají stejné zájmy (Dahlgren, 2006). Ačkoliv je tedy skateboarding individuální sport, je to také společenská aktivita s určitou kulturou (Tholander & Johansson, 2010). Ve srovnání s organizovaným sportem se u skateboardingu setkáme s minimálním vedením tréninků, rodičů, to může mít za následek zvýšenou pravděpodobnost fyzického zranění.

Skateboarding obsahuje závodní i nezávodní disciplíny, které se řadí mezi adrenalinové a extrémní sporty. Ať se jedná o volnočasovou nebo profesionální sféru, neustále je zde kladen důraz na respekt, tím se skateboarding odlišuje od ostatních. Jezdci se snaží překonat sebe samotné, objevují nové hranice a snaží se být součástí určité komunity (Beal & Weidman, 2003).

Ačkoliv není skateboarding primárně závodní nebo soutěžní sport, skateboardisti se mohou navzájem motivovat zvládnutím nového triku, stylem jízdy nebo určitým přístupem k životu, stylem oblékání a poslechem hudby (D'Orazio, 2018). Kromě fyzického přínosu, si ve skateboardingu jezdcí vytyčují vlastní cíle, které se následně snaží překonat, dále překonávají strach a tím v sobě budují důveru. (Skatedeluxe, 2018). Skater nebo slangově skejťák je člověk, který se skateboardingu věnuje. Podle Habance (2018) je zde rozdíl oproti třeba cyklistovi, který je cyklistou jen na kole. Skejťák je

skejtákem i bez prkna, jedná se o jeho životní styl. Skejťáci se neustále snaží objevovat místa, kde by mohli jezdit kdykoliv, buď samostatně nebo s přáteli.

2.1.2 Zranění ve skateboardingu

Skutečností, že skateboarding patří mezi extrémní sporty se stává atraktivním pro mladé lidi. Nicméně je považován za nebezpečný sport i z toho důvodu je na mnoha místech zakázán. Zjištění studie Feletti a Brymera (2018) naznačují, že ačkoliv zranění mohou být vážná, skateboarding není tak nebezpečným sportem, pokud jsou přijata vhodná ochranná opatření a využity pomůcky.

Shuman a Meyers (2015) uvádí, že v USA je odhadem 6-15 milionů skateboardistů. Poranění hlavy přitom tvořilo 3,5% - 13,1% všech zranění při skateboardingu. Nejčastěji podle této studie dochází ke zranění horní končetiny, nejméně zranění dochází v oblasti páteře. Bylo hlášeno i několik smrtelných poranění souvisejících s traumatickým poraněním hlavy. Mezi faktory traumatu lze zařadit únava, užívání návykových látek, věk, úroveň dovedností, nedodržování bezpečnostních opatření. Prozatím není legislativa, která by přikazovala používání helmy. Nicméně longboarding oproti tradičnímu skateboardingu vykazuje vyšší počet zranění. U longboardistů se jedná o více zranění hlavy a krku. Skateboardisti oproti tomu vykazují vyšší počet zranění horních a dolních končetin, které jsou způsobeny nesprávným nebo neopatrným provedením triků včetně dopadu (Keays & Dumas, 2014).

Nedávným začleněním skateboardingu na olympijské hry jako sportovní disciplíny přineslo možnost hodnocení úrazů a prevence zranění na skateboardu, které ve své studii popisují Stenger et al. (2021), uvádí možnosti klasifikace zranění dle lokalizace, stupně zranění, omezení hybnosti. Dále uvádí, že zdokumentovaná zranění by měla souviset s časem stráveným za závodech nebo tréninku. Předpokládaná doba návratu po úrazu není vždy jasně stanovena a je ovlivněna dalšími proměnnými. Autoři očekávají, že pokud se úrazovost bude zaznamenávat podle tabulek mohou také vzniknout programy na prevenci, které by mohly v budoucnosti přispět i ke stanovení bezpečnostních pravidel.

Furr, Nessler a Newcomer (2021) provedli výzkum na variabilitu srdeční frekvence v souvislosti s ujetou vzdáleností a trváním rekreačního skateboardingu. Do výzkumu bylo zapojeno 63 chlapců a 8 dívek ve věku 6-17 let. Účelem studie bylo otestovat hypotézu, zda skateboarding zvýší srdeční frekvenci a trvání v souladu s doporučeními Americké vysoké školy sportovní medicíny (ACSM) a Centra pro kontrolu a prevenci kardiovaskulárních nemocí. Výsledky ukázaly, že mládež, která se rekreačně účastní skateboardingu má srdeční frekvenci, intenzitu a trvání cvičení srovnatelné s doporučeními ACSM. Tyto výsledky mohou mít dopad na rozšíření skateparků a povědomí o pozitivním přínosu skateboardingu jako volnočasové aktivity.

Všeobecně lze říct, že skateboarding je více rozvíjen právě v USA, tím, že se jedná o místo, kde vznikl.

2.2 Historie

Následující kapitola se věnuje popisu důležitých milníků v historii skateboardingu. Jednotlivé podkapitoly se věnují problematice historie, jak ve světě, tak v České republice.

2.2.1 Historie ve Světě

Skateboarding se poprvé objevil v jižní Kalifornii někdy na konci 50. a počátkem 60. let 20. století. „Surfaři ho začali provozovat jako alternativu surfingu ve dnech, kdy byl odliv a nebyly vlny na oceánu“ (Cave, 2017). Většinou si rozmontovali kolečkové brusle, jejich podvozky připevnili na obyčejné dřevěné prkno. První nadšenci si říkali *sidewalksurfer*. Na těchto prknech sjížděli kopce, jezdili na parkovištích slalom, aby si tím zkrátali období bez vln (Karas & Kučera, 2004, p.15). Nikdo nedokáže přesně říct, kdy skateboarding vznikl ani nelze ukázat na jednu osobu, díky které se tento specifický sport objevil (Pramman & Doren, 1994, p.16). Habanec (2018), ale uvedl paradox, že pozitivní sport jako skateboarding vznikl díky negativnímu nedostatku vln a suchu.

V roce 1965 byla zahájena první výroba skateboardů a v obchodech se objevily průmyslově vyrobené skateboardy. Nemůžeme je však srovnávat s výrobky v dnešní době. Desky byly silné se slabými litinovými nápravami, kolečka byly z tvrdé gumy. Brzy poté vznikaly první závody a skateboarding se stal sportovní disciplínou. Rozšiřoval se seznam triků, které byly proveditelné, šikovnější jezdci zkoušeli i stoj na ruku. Postupně vznikali první závodní disciplíny jako: *freestyle*, *slalom*, *downhill*, *skok vysoká a daleký* (Pramann & Doren, 1994). Frank Nashworthy vynalezl urethan, který jako slitina přispěl výrobě skateboardových koleček (Karas & Kučera, 2004).

Opakem byly ale 70. a 80. léta, kdy se na skateboarding začalo pohlížet, jako na nebezpečný sport a docházelo k zavírání skateparků (Publicskateparkguide, 2017). Množily se případy zranění, nebezpečné pády, úrazy a srážky s běžnými chodci. Některé zákony omezovaly skateboardistům jejich činnost. Některé skateparky byly také zbourány a mnoho osobností se skateboardingu přestalo věnovat. Když se situace stala kritickou, na zahradách rodinných domů se začaly budovat soukromé vertikální rampy, jiní jezdci se objevili znovu v ulicích, začali sjíždět betonové chodníky, lavičky a tím vznikl *streetstyle*, který posunul skateboarding o úroveň výš. V roce 1978 vznikl díky legendárnímu jezdci Adamu Gelfandovi trik *Ollie*. Díky tomuto triku nebylo již nutné přivazovat si boty ke skateboardu nebo jej uchopovat rukou (Cave, 2017). Zároveň v tomto roce byla založena firma Powell-peralta, která funguje dodnes a je považována za klasickou firmu věnující se skateboardingu.

Ke konci 80. lete přichází nové období, nový styl, který využívá nejen rampy, ale i městské prostředí. Tohle období je považováno, jako návrat ke kořenům. Jelikož původně byl skateboarding provozován na ulicích, nikoliv uměle vystavených rampách. Skateboardy byly také vylepšovány,

kolečka vznikala z polyuretanu, tím byly skateboardy lehčí, tišší a především bezpečnější. Při výrobě autoři uplatňovali zkušenosti z výroby lyží. Na trhu se objevily také ochranné přilby a chrániče (Karas & Kučera, 2004, p.16). Mnoho lidí si kupovalo skateboard jen, aby se stali populárními. Docházelo také k propojení skateboardingu s punkem, který ho ovlivnil v oděvu i hudbě. V roce 1981 vznikl skateboardový časopis, který byl pojmenovaný *Thrasher*, a byl vytvořen skateboardisty. O dva roky později vznikl konkurenční časopis *Transworld Skateboarding*, který se snažil svým publikováním přilákat nové příznivce skateboardingu. V tomto desetiletí vznikaly i nové firmy, začaly se také vyrábět různé druhy desek na skateboarding podle stylu jízdy (streetstyle, vertikální rampa, freestyle). Oblast umění se výrazně projevila v designu spodní strany prken, někteří z autorů se tak stali slavnými umělci (Svojanovský, 2014, p.12).

Obrovský přínos pro skateboarding měl Rodney Mullen skateboarding, vymyslel v tomto období přes 30 nových triků (Cane, 2017).

Počátkem 90.let docházelo k budování nových skateparků ve stylu streetstylu. Jízda měla napodobovat jízdu v ulicích (zábradlí, schody, lavičky a další). Oblíbenost tohoto stylu jízdy rostla společně s punkovým a hip-hopovým stylem hudby. Hudební styly celkově přispívali k přístupu a pojetí skateboardingu. V roce 1994 byl založen World Cup Skateboarding. Jedná se o sérii závodů, které jsou pořádány po celém světě se pořádá více než 20 akcí, které zahrnují Kanadu, Anglii, USA, Německo, Českou republiku, Francii, Španělsko, Švýcarsko, Austrálii a další. (WCSK8, 2023). Patří sem i například každoročně pořádaný závod v Praze na ostrově Štvanice s názvem *Mystic Sk8 Cup*, kterého se účastní i zahraniční profesionálové (Karas & Kučera, 2004, p.24). Organizace závodů na mezinárodní úrovni také přispěly k rozvoji skateboardingu, a tím i vzniku Extreme Games, které dnes známe jako X-games, poprvé se konaly v roce 1995. Při prezentaci extrémních sportů zde byl zařazen právě skateboarding. A díky obrovskému se stal oblíbeným diváckým sportem. Na základě X-games vznikají i počítačové hry, jako je například *Tony Hawk Pro Skater 1 + 2*, obnovená v roce 2020. Díky této hře mají děti i dospělí možnost nahlížet do této komunity, učí se trikům, názvosloví a všímají si drobností, které se skateboardingem souvisí.

Skateparkové soutěže se také dostávaly do televizních stanic a díky tomu se i publikum zajímalo více. Petrussek (2006, p. 63) uvádí, že aktuální svět přejímá americké kulturní vzorce v různých oblastech života. Skateboarding se nestal výjimkou. A je propojen s vývojem hudebního umění, módou.

V roce 2004 byla založena Mezinárodní skateboardová federace (ISF) a ve stejný rok se zahájilo jednání o možnosti skateboardingu jako disciplíny na olympiádě (ISF, 2020). To se podařilo až v roce 2016, kdy se skateboarding stal oficiálně olympijským sportem. Kvůli pandemii Covid, první olympiádou na které se skateboarding objevil bylo Tokio 2021, soutěžilo se v disciplínách street a park.

V kategorii Street, na Olympijských hrách 2020, konané roku 2021, zvítězili Japonci Yuto Horigome a Japonka Momiji Nishiya a v kategorii Park zvítězili Australan Keegan Palmer a Japonka Sakura Yosozumi.

Mezi legendární místa současné doby ve světě skateboardingu patří dle Redbull (2016) Barcelona, Berlín, Los Angeles – kde vše začalo. Dříve sem patřilo i El Toro v USA, kde jezdci mohli skočit až ze 20 schodů (Karas & Kučera, 2004), dalším místem je například Hollywood High, jedná se o školní komplex. V roce 2018 zde provedl náš český skateboardista Maxim Habanec trik, který prozatím nikdo neviděl. Dochází k neustálému rozvoji oblastí zaměřených na skateboarding, rozšiřování skateparků i možností.

2.2.2 Historie v Česku

Vznik skateboardingu je v České republice stejně nejasný jako v zahraničí. Je však zřejmé, že se jedná o propojení se západem. První města dotčené skateboardingem byly Karlovy Vary, Praha nebo Polička. Jedním ze známých osobností, kdo přivezl informace o skateboardingu ze zahraničí byl syn režiséra Miloše Formana, Petr. (Hroch, 2013). V této době ještě nebyla daná pravidla pro skateboarding, a tak si jezdci tvořili vlastní.

Jan Horník z Karlových Varů uvádí, že prvním momentem, kdy se seznámili se skateboardem bylo díky německé televizi ARD a ZDF. Jinak se jednalo o Karlovy Vary, kde bylo hodně restaurací, hotelů. „Vždy když do města přišlo něco nového, tak to bylo přes číšníky, ať to byly babety, nebo malý skateboardy, který jim někdo přivez z venku. Byly hrozně in, měly to být lapáky na holky, a když je to pak omrzelo nebo to začalo bejt běžnější, některým z nás to prodali a přišli zase s něčím jiným. Takže to vlastně začalo tak, že jakási smetánka v tom šíleném socialismu chtěla dělat něco jiného. Stali jakými nositeli nových věcí ze Západu“. (Nanoru & Ovestreet 2013, pp. 34-35).

V Československu byl skateboarding chápán jako sportovní odvětví, nebyl nějakým způsobem potlačován, ale příchod punk rocku pohled na tento sport částečně změnil. Z hlediska výroby skateboardů lze říci, že v Československu byla zahájena výroba až během 80. let (Svojanovský, 2014, p.15). V roce 1980 se začaly stavět první rampy. Jednalo se o průkopnické výtvořky, takže brzy šly vidět nedostatky, jako poškození, trčící hřebíky a další nedostatky. První kovová U rampa vznikla v Praze na Strahově a je považována za první U-rampu na území Československa (Protišedi, 2011). Zásadní byla druhá polovina 80.let, kdy se již dalo vycestovat do zahraničí. V roce 1985 se konalo Mistrovství světa v kanadském Vancouveru, kde byl i zástupce z Československa Luděk Váša a získal mistrovský titul (Doren & Pramman 1994).

V roce 1986 se pořádaly závody v Brně, kde se zúčastnili i skateboardisté z Velké Británie a Německa. V dalším roce Praha pořádala Mistrovství Evropy. Letní kemp, který proběhl v roce 1987 měl přes 100 účastníků a dorazil i americký profesionál Mark Gonzalez. Oficiálně v roce 1998 po otevření skateshopů přichází i založení Československé skateboardové asociace, společně se sérií závodů Československého poháru a Mistrovstvím Československa (Pramman & Doren, 1994, p.26). Během tohoto období se začaly přijímat i evropská pravidla pro skateboarding. V 90. letech stejně jako v zahraničí klesal zájem využívat uměle vytvořená hřiště a skateboardisté se pohybovali spíše ve venkovním prostředí, využívali *laviček, zábradlí, schodů*. Tyto aktivity však byly spojovány s vandalismem.

Skateboardy se dovážely ze zahraničí, případně ostatní skateboardisté si museli skateboardy vyrobit sami nebo si je nechat vyrobit. Začátky byly těžké, jelikož první skateboardy byly pokusné výrobky. Jak říká Robert Thiele: „Prkna zbouchaný z kolečkovejch bruslí“. Mezi nedostatkové zboží patřily i kolečka, ty stály v tomto období i 2 tisíce korun. Hodně se jezdilo na gumových kolečkách. Časem se, ale ukázalo, že nejlepší variantou byly kolečka od Kryptonics (Nanoru & Ovestreet, 2013). Tehdejší cena lepších prken se pohybovala v rozmezí 1300 – 3000 Kč. Uvádí Zdeněk Pecháček, který si takové prkno pořídil ve Francii v roce 1978. V Praze probíhal skateboarding ve slušnosti, chlapci nekouřili, nepožívali drogy ani alkohol a skateboarding byl brán jako sport. Zpočátku byl skateboarding brán jako doplňkový sport pro fotbalisty, atlety, lyžaře, kteří tento sport měli jako doplňkový trénink.

V Karlových Varech bylo zpočátku prken přibližně pět, ale množství rostlo. Skateboarding propojoval lidi, na skateboardu se jezdilo ze školy, na další místa, byl brán jako dopravní prostředek pro mladou generaci. K trénování bylo často využíváno právě vypuštěných bazénů (Nanoru & Ovestreet, 2013, p. 174).

Zdrojem novinek byly převážně zahraniční časopisy. Jednalo se o německé časopisy, kde se skateboardisté mohli dozvědět, jak používat skateboard, které svaly zapojit při jízdě mezi kužely. Oblíbeným místem pro skateboarding byl Strahov, kde vznikla jedna z prvních U-ramp. Tato U – rampa měřila 4,5m. Tím, že se jednalo o amatérskou výrobu, vydržela rampa několik let, ale poté již nebyla bezpečná. Proto v roce 1980 přišel příkaz rampu rozebrat a odklidit, jednalo se o období před spartakiádou. Jan Vaněk, jako jeden ze skateboardistů a propagátorů této doby, dostal nápad a rampa byla natřená a popsána slovy *Zdravíme československou spartakiádu 1980*. Summercamp probíhal jako sraz skateboardistů. Pořádal se v několika městech (Czechskateboarding, 2015).

Jeden z prvních závodů vznikl na náměstí v Karlových Varech, skateboardisté byli v tělovýchovných jednotách, jelikož neorganizovaní jedinci nemohli závodit. Další ze závodů byla Velká cena Strahova. Veřejnost vnímala skateboarding v České republice hned několika směry. Určitá

skupina lidí považovala skateboarding jako „něco“ ze západu. Nosili se džínsy, žvýkaly žvýkačky, nosily se dlouhé vlasy a volné oblečení (Svojanovský, 2014).

První hromadný výjezd do zahraničí proběhl až v roce 1988, kdy probíhalo Mistrovství světa v Munsteru, někteří sportovci se rozhodli po vycestování v zahraničí zůstat. Ve stejném roce proběhl první závod Euroskate v České republice, všichni věděli, že se jedná o Mistrovství Evropy, ačkoliv kvůli financování, tak nemohlo být oficiálně nazváno (Overstreet & Nanoru, 2013). Po revoluci se skateboarding začal ztrácet na oblibě. Nová generace se začala orientovat více na streetstyle. Martin Kopecký vydává první časopis Smyk o skateboardingu.

Zdeněk Pecháček, Jan Slunéčka, Petr Forman, Petr Pletánka, Ivo Škrabal patřili podle autorů Overstreet a Nanoru (2013) mezi první skateboardisty v Československu.

2.2.3 Historie skateboardingu v Olomouci

Prvním ze zakladatelů a jezdců na skateboardu v Olomouci byl Petr Pupík. Skateboardisti se scházeli přímo v Olomouci na Flóře před pavilonem A. Jeden z prvních návodů, jak vyrobit skateboard pocházel z časopisu ABC, kde bylo sestavení skateboardu podrobně popsáno, využity byly kolečka vyrobená z puku, ale ty nejezdily příliš rychle. Do Olomouce zpočátku nikdo skateboard ze zahraničí nedovezl. Právě Petr Pupík díky své známosti zajistil možnost zapůjčení zahraničního prkna v Olomouci. S tímto prknem se olomoucká výprava účastnila prvních závodů v Praze na Strahově v roce 1981 (Choc & Rohánek, 2022).

Postupně se založil první olomoucký skateboardový klub. Postupem času měl každý závodník své prkno. Ve druhé vlně skateboardingu se připojil Marek Choc. V Olomouci se jezdilo v klasických teniskách nebo krasobruslařských botách. Styl oblékání byl převzatý od skateboardistů v Praze. „Tady odsad' jsme odjeli jako slušní, načesaní kluci, ve vlaku jsme se nabarvili a v Praze jsme vystupovali jako nefalšovaný pankáči, pak nás tam honili policajti a když jsme odjížděli zpátky, tak jsme se ve vlaku zase odbarvili a vystoupili jsme jako normální Moraváci“ (Pupík, 2022). Punk styl, který byl propojený se skateboardingem se v Olomouci neobjevil. Olomoučtí skateboardisté byli považováni spíše za ty slušnější. Tehdejším stylem bylo nosit rifle s laclem.

První olomoucká rampa (Obrázek 1) vznikla svařením plechů v roce 1986. Sigma Olomouc finančně přispěla na nákup trubek, které sloužily jako konstrukce. Celkově tato stavba vznikla svépomocí jednotlivých skateboardistů. Před závody se někdy trénovalo až 4 hodiny (Červinka, 2020).

Obrázek 1. Stavba Olomoucké rampy (Zdroj: archiv Petr Červinka, 2022)

Petr Červinka vydával v Olomouci první časopis, který se nazýval *Ollie* (Příloha 2). Čtenář měl možnost dozvědět se o uplynulých a nadcházejících závodech, statistikách a dalších akcích, které se konaly.

Summer camp, který byl symbolický pro skateboarding se pořádal i v Olomouci v roce 1988. Hlavní náplní bylo společné trénování, sdílení nových triků. V 90. letech po revoluci se vyskytly nové možnosti, zakládaly se firmy. Petr Červinka si otevřel skateboardový obchod a prodával vybavení včetně oblečení pro další generace. Se skateboardingem byl propojen do roku 2000, kdy skončil. Petr Pupík jako osobnost z Olomoucka po 20 letech uspořádal v Olomouci na Horním lánu závod, kde se sešlo přes 100 sportovců vyznávajících skateboarding a účastnili se závodu (Červinka, 2020).

2.3 Životní styl a subkultury

Životní styl je utvářen pomocí určitých zvyklostí, které naznačují, jak se chovat a jednat v určitých sociálních situacích (Šafr, 2008). Podle Kebzy (2003) se jedná o způsob života, který ovlivňuje naše zdraví. Jedná se tedy o převládající způsob života jednotlivců, který je ovlivněn prostředím, tradicemi, ekonomikou a sociální vyspělostí společnosti.

Skateboarding sjednocuje lidi s určitými představami a stejnými názory. Právě proto se o skateboardingu mluví jako životním stylu, nikoliv jen jako o sportu. Někteří jedinci preferují mít určitý životní styl než označení, že patří do určité subkultury.

Pomocí subkultur dochází k začlenění lidí do společnosti. Jedná se punkery, metalisty, skinheady, sprejery ale patří sem také skateboardisté. Buriánek (2005) uvádí, že skateboardisté nechtějí být omezováni a neustále chtějí pokořovat hranice svých možností. Tato subkultura má určitě blízko snowboardingu nebo surfingu, které smýšlejí podobně. Slepíčková (2008) tvrdí, že skateboardisté se soustředí spíše do okrajových částí města případně do bývalých průmyslových zón z důvodu možností využití venkovního prostoru pro své aktivity.

Skateboardisté jako subkultura jsou skupiny mladých lidí, kteří jsou zejména mužského pohlaví. Skateboarding se liší od jiných skupinových sportů, jelikož není zcela soutěžního charakteru. V rámci subkultury se skateboardisté učí jeden od druhého, vzájemně se povzbuzují a podporují se. Nejsou vázání pravidly. (Woolley, 2003, Karsten and Pel, 2000) Jedná se o víc než jen pohyb, fyzickou aktivitu nebo způsob trávení volného času. Skateboardisté využívají městské prostředí způsobem, jako žádná jiná skupina ve společnosti, jsou definováni svou odolností vůči normám (Borden, 2001), dále také určitou formou ztělesňují kulturu (Jones, 2011) prostřednictvím specifického oblečení, značek, sponzorství. Častěji se také v současné době vyjadřují pomocí sociálních sítí, videoklipů a sdílejí triky, které se jim podaří (Jones, 2011). Dříve takové možnosti nebyly.

V Austrálii je skateboarding vnímán jako populární podobně jako surfing. Jedná se o rekreační aktivity pro mladé lidi. Poskytuje důležité příležitosti nejen pro fyzickou aktivitu, ale také pro sociální interakci s vrstevníky. Kromě toho zlepšuje rozvoj životních dovedností, učí se komunikovat s ostatními, pracovat na nových dovednostech a čelit novým výzvám (Wood, 2011).

Se skateboardisty je spojen ideál DO IT YOURSELF (D.I.Y) aneb udělej si sám. Životní styl, který udává skateboarding je tak plný rizika a možných zranění. Jednotlivci se podle tohoto hesla mohou svobodně účastnit, vytvářet vlastní jedinečné styly, praktiky a identity (Atencio, 2009). Okolní pozorovatelé často pociťují strach kvůli nedostatečně možné kontrole jednotlivých praktik skateboardingu. Z hlediska bezpečnosti s však vždy doporučuje, aby skateboardista nebyl na hřišti nebo na překážkách sám.

Pro skateboardisty je typická velká soutěživost, ať už sami se sebou nebo proti ostatním. Jezdci se snaží být co nejvíce autentičtí a vytvářet sami pro sebe nejlepší možné varianty jízdy. Beal a Weidman (2003) zdůraznili, že přijetí hodnot zodpovědnosti a sebevyjádření, snížení důrazu na soutěživost je hodnotná a autentická pro subkulturu skateboardistů. Tyto hodnoty, ale začíná být obtížné dodržovat, jelikož například X-games začínají být popularizovaným závodem a ziskovou akcí. Popularizováním se zvyšuje množství začínajících skateboardistů, mnoho z nich poté nepatří do subkultury ve všech směrech, ale dělají sport pro výdělek a slávu.

Jeden z nejznámějších skateboardistů Tony Hawk, cestoval po světě jako profesionál. V médiích zmiňoval, že byl u skateboardingu v době kdy ostatní tento sport zavrhovali, nebylo dostatek

financování a sport upadal. Právě tento skateboardista je ukázkou subkultury, dělal sport z čisté vnitřní motivace, nikoliv pro úspěch a peníze (Corwin et al., 2019). Ačkoliv Tony Hawk a jeho kolega Rodney Mullen, který vynalezl trik *kick flip* se každý pohybovali v jiné disciplíně jejich interakce i na dostupných videích a rozhovorech online ukazují na kamarádství, uvolnění přístup, nesoutěživost.

2.3.1 Komunikace ve skateboardingu

Skateboarding jako sport pocházející z USA je do značné míry ovlivněn také přejímáním anglických výrazů. U některých výrazů dochází k počešťování. Komunikace ve skateboardingové komunitě je stále v procesu vývoje.

Svojanovský (2014) například uvádí, že podání ruky neplní pouze funkci pozdravu, ale u jednotlivých komunit se liší. Skateboardisté se zdraví typickým plácnutím „placka a pecka“, které je založené na plácnutí dlaní a následné dotknutí pěsti. Přestože tento pozdrav lze pozorovat u skateboardistů, zároveň je známý i u běžných skupin populace. Každý uživatel skateboardu je tedy svým způsobem i stylem jízdy jedinečný a specifický. Velkou část specifických výrazů jsou názvy daných triků a překážek (Svojanovský, 2014, p. 21)

2.3.2 Oblékání ve skateboardingu

Na vzhled skateboardistů se nahlíží z historického kontextu. Na oblékání a celkový vzhled mají vliv hudebními styly daného období, jako punk, hip-hop. Záleží tedy na tom, co daný skateboardista poslouchá. Často dochází právě i k ovlivnění okolí.

V historii bylo těžké odlišit surfaře od skateboardisty. Všichni nosili barevné košile a šortky. Pro představu uvádí Machalová (2003) že se podobali hippies. Typickým znakem skateboardistů bylo nošení čelenek, často také nosily loga firem, které jsou se skateboardingem spojovány. Díky tomuto vznikaly další firmy, které se soustředily na skateboarding a produkty s ním související.

Punk ovlivnil také jízdu, kromě stylu oblékání skateboardisti využívali i zvýraznění, vyholovali si hlavy, nosili barevné vlasy. Začínali nosit lebky a další symboly na tričkách. Skateboardová móda se odlišovala od běžné (Borden, 2001). Další hudební styl, který ovlivnil způsob oblékání je hip hop. Skateboardisté začali nosit volná trička, kalhoty, mikiny s kapucí. Hlavu pokrývaly čepice s kšiletem. V současné době nemá skateboarding jednotný styl oblékání. Každý závodník má svůj osobitý styl. Podle (Doubleanf, 2013) lze predikovat podle stylu oblékání skateboardistů, jaký typ jízdy bude daný jezdec preferovat. Pokud například bude ve stylu punku, lze předpokládat, že jeho jízda bude prudká a rychlá. Hip-hopový závodníci naopak často provádí technicky provedené a složité triky. Všeobecně lze ale říci, že subkultura skateboardistů se snaží odlišit od majority.

Některé typy oblékání jsou však pro skateboarding typické. Jedná se botasky, mikiny s kapucí, na které byly pomocí šablon nastříkány různé ornamenty a symboly. Inspirace byla přebírána převážně ze zahraničních časopisů. „Hlavně to bylo roztrhané, špinavé a smrdělo to, bylo to jiné, než nosili ostatní“ (Nanoru & Ovestreet, 2013, pp. 214-215).

Při jízdě na prknech nosí skateboardisté často volné kalhoty, sportovní boty, velká trika, mikiny s kapucí a často také pokrývku hlavy (kšiltovky s velkým kšiletem) (Buriánek, 2005).

Specifickou součástí je obuv, která se oproti běžné obuvi snaží využít a zdokonalit namáhané části obuvi při jízdě. Využívají se více odolné materiály na podrážce, patě a špičce (Karas & Kučera, 2004). Rohánek a Choc (2022) v rozhovoru uvedli, že dříve se nosily běžné cvičky „číny“.

2.3.3 Vybavení skateboardingu

Důležitou a hlavní součástí je samozřejmě skateboard. Skateboardy, které se prodávají v obchodních domech spadají do kategorie méně kvalitních. Sportovci kupují kvalitní skateboardy v obchodech k tomu určených.

Skateboard se skládá z několika částí:

Skateboardová deska: Nejlepší desky podle Kana (1998) vznikají z javoru kanadského nebo amerického, všech sedm vrstev tohoto dřeva se v teple pod tlakem zalisuje. Každá deska má svůj specifický tvar podle disciplíny, na kterou je určená. Důležitou částí je tzv. *tail*, což je nahoru zahnutá část desky. Dalším znak je prohnutí desky po její délce *concave*. Pro freestyle jezdce se hodí spíše prohnuté desky, a naopak pro techničtější triky a jejich provedení je vhodná deska plochá. Deska musí být pevná a odolná, aby vydržela množství nárazů.

Grip: je důležitou součástí skateboardu, plní funkci protiskluzovou, jedná o pokrytí desky vrstvou folie, která umožňuje řízení skateboardu. Griptape lze připodobnit smirkovému papíru (Karas & Kučera, 2004).

Trucky: jsou určitá náprava desky, podvozek skateboardu, který se liší dle daných disciplín a je umístěn na spodní straně skateboardu. Na truck se poté montují skateboardová kola a ložiska. Šířka trucku se dělí na *úzké*, *střední* a *široké*. Dále také na *vysoké* a *nízké*. Podvozek, který je připevněn k desce se nazývá *základna*, truck je právě ta část, která se pohybuje. Celou nápravu drží pohromadě velký šroub. *Pivot* se nazývá osa a čep nápravy, které se otáčí v základně. Důležité je, že průměr šroubu má rozměr dle norem, takže kolečka různých podvozků pasují stejně (Karas & Kučera, 2004).

Kolečka: Karas a Kučera (2004) uvádí, že kolečka jsou vyráběny ze speciální slitiny uretanu. Opět existují různé tvrdosti. Měkká kolečka umožňují agresivnější jízdu, využívají se pro slalom. Tvrdší kolečka jsou naopak méně přilnavá a jsou vhodné pro freestyle. Dále se kolečka dělí podle velikosti. Autoři (Kallée a Schmidt, 1991) uvádí, že čím jsou kolečka větší, tím je jízda stabilnější. Malá kolečka se hodí hlavně na náročnější triky.

Ložiska: jsou nejčastěji měněná součást skateboardu, nachází se uprostřed kolečka. Absorbují nárazy, otřesy.

K dalšímu vybavení pro skateboarding se řadí ochranná prvky. Podle Van Dorena a Pramanna (1994) se jedná o chrániče a helmy, které jsou přizpůsobeny pro tento sport. Především na U-rampě je helma nutností. Velice často lze však pozorovat, že skateboardisté helmy nenosí z důvodu image. Pro ochranu dlaní se využívají rukavice. Dříve se využívaly chrániče na házenou, nebyly však dostačující.

Mezi poslední součást ochranných prvků a výbavy se řadí skateboardová obuv, z důvodu častých odrazů má tato obuv větší vyztužení v oblasti namáhané části boty. Na disciplínu sjezdu však potřebují sportovci speciální kombinézu a přilbu.

2.4 Disciplíny skateboardingu

Vzhledem k typu sportu, kterým skateboarding je, se nedá přesně určit daný počet disciplín. Pokud terén místa to umožňuje alespoň trochu, skateboarding se dá provozovat téměř kdekoliv. Mezi nejznámější podle Kučery a Karase (2004) a Caneho (2017) patří:

2.4.1 Freestyle

Pravděpodobně se jedná o nejstarší formu soutěžního skateboardingu. V 70. letech 20. století jedním z představitelů Rodney Mullen ovlivnil vznik freestylu. Je považován za zakladatele. Svůj první závod absolvoval a vyhrál již ve 14 letech. Dokonce v roce 2004 byla vydána jeho biografie a byl zařazen mezi nejvlivnější lidi na světě (Mullen, 2019). Ve freestylu hraje důležitou roli plynulost. Jedná se o jízdu po hladké ploše bez překážek. Freestyle má pouze pár základních pravidel, kdy závodník musí používat skateboard se čtyřmi koly, dvěma nápravami a deskou. Disciplína umožňuje kombinaci různých triků a dovoluje tak jezdcům být kreativní. Na jízdu má skateboardista 120 sekund a může si vybrat libovolnou hudbu jako podkres (Doren & Pramann 1994; Kane 1981, s. 81). V dnešní době tento styl není již tak využívanou formou. Mezi základní triky, které si může skateboardista vybrat patří: *kickflip*, *underflip*, *darkslide*.

2.4.2 Streetstyle

Oproti freestylu se jedná o nejčastější podobu novodobého skateboardingu. Je vytvořeno mnoho skateparků, které mají napodobit a nahradit městské prostředí (schody, zábradlí, lavičky, římsy). Výhodou je, že skateparky bývají navrženy tak, aby si zde zajezdil začátečník, ale i pokročilý.

Skateboardisté mají dvě jízdy po 45 sekundách, kdy se počítá lepší jízda. Podstatou streetstylu je tedy překonat překážky, které simulují přirozené prostředí. Slavný skateboardista Rodney Mullen se věnoval právě freestylu. K dalším slavným jménům patří například Chris Cole (Lipoldová, 2021).

2.4.3 Bazén (pool, bowl)

Tato disciplína vznikla v Kalifornii, kdy v horkém počasí bylo zakázáno napouštění bazénů. Mladí skateboardisté si představili stěny bazénů jako vlny a začali napodobovat surfařské triky a prvky. V dnešní době jsou bazény vytvářeny speciálně pro skateboardisty. Jezdci mají 45 sekund na předvedení triků, které umí (Karas & Kučera, 2004, p. 36; Wixon, 2009). Bazény lze považovat za předchůdce U-ramp, jízda vyžaduje zručnost a značné dovednosti. V České republice se bazén příliš nejezdí. Nicméně první bazény vznikly v Praze.

2.4.4 Vertikální rampa (U-rampa)

Tato disciplína je také nazývaná královskou disciplínou skateboardingu neboli halfpipe. Ve velkých rychlostech závodníci provádějí triky vysoko nad rampou, její hranou. V dnešních závodech dosahují rampy výšky i přes 3 metry. Opět mají závodníci 45 sekund na jízdu. V této časové dotaci mohou předvést, co nejvíce triků. V České republice se příliš nejezdí. Patří mezi ke kolmým stěnám a je to jedna z nejtěžších překážek, jelikož nácvik je složitý. Při této disciplíně je standardem, že sportovci mají ochranné prostředky jako přilbu, chrániče i na loktech a kolenou. Mezi nejstarší evropskou U-rampu patří prachatická, která se dočkala v roce 2020 opravy (Obrázek 2).

Obrázek 2. Prachatická U-rampa (Zdroj: https://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/nejstarsi-evropskou-u-rampu-ktera-je-v-prachaticich-letos-opravi-20200624.html)

2.4.5 Minirampa

Minirampa (Obrázek 3) je nižší než U-rampa a její stěny nejsou tak vysoké, proto nácvik triků není tak složitý. Není potřeba velké rychlosti. Patří mezi populární disciplíny, jelikož skateboardista nemusí mít takový strach. Tyto rampy mají mezi 0,5m – 2m, bez vertikálního naklopení. Od roku 1990 se řadí mini rampa mezi ostatní disciplíny (Kallé & Schmidt, 1991).

Obrázek 3. Minirampa Hostivař (Zdroj: <https://wakehostivar.cz/2020/08/19/skate-contest-mini-ramp-opening/>)

2.4.6 Sjezd (downhill)

Při tomto typu závodu se doporučuje účastníkům nosit chrániče. Jedná se o jízdu z kopce dolů a měří se nejrychlejší čas, disciplína je prováděna na delším skateboardu (longboard). Závodí se na uzavřené silnici nebo na závodní dráze. Na dráhu vyráží podobně jako ve snowboardingu ve skupině 4-6 jezdců (Kane, 1998). Rychlostní rekord byl 146,7km/h, který pokořil Petr Conolly v roce 2017 (Cane, 2017). V současné době patří downhill sjezd do samostatnou organizaci mimo skateboarding.

2.4.7 Slalom

Slalom patří mezi nejstarší disciplíny a je zařazen do olympijských disciplín. Na počátku se jednalo o základní disciplínu. Na rovném asfaltu se postavily kuželky za sebou s dostatečným odstupem, skateboardista je musel projet. Slalom se ukázal jako náročná disciplína na koordinaci, přesouvání váhy těla z pravé strany na levou (Doren & Pramann, 1994).

2.4.8 Skok vysoký a skok daleký

Jedná se o skok přes laťku (překážku), skateboardista před laťkou vyskočí, poté se vrátí zpět na skateboard. Když laťka nespadla, soutěžící měl úspěšný pokus a podobně jako v atletickém vysokém skoku se pokračovalo, dokud laťka nespadne. Každý závodník měl 3 pokusy. Začínalo se na 110 cm.

Skok vysoký byl v 80. letech v Československu velice oblíbenou disciplínou. Po dopadu musí závodník ujet ještě 5 m, aniž by se dotkl jakoukoliv částí těla země. Lukáš Váša (průkopník českého snowboardingu) se stal v roce 1986 mistrem světa ve skoku vysokém. V roce 1985 skočil v Brně 156 cm. Zde byl poslední závod podle starých pravidel (s možností odpružení). (Streetculture, 2015)

Skok daleký spočíval ve skoku z rozjetého skateboardu, závodník přeskočil nízkou překážku a dopadl na další skateboard nachystaný za překážkou, aniž by se dotkl jakoukoliv částí těla země. Podle Jana Peterky se jednalo o velice nebezpečnou disciplínu. Dálka byla disciplína spočívající ve skoku z rozjetého skejtu, přeskocit nízkou překážku, a dopadnout na protější skejt a jet pár metrů, aniž by se člověk dotkl země jakoukoliv částí těla. Podle Jana Peterky to byly někdy až nebezpečný držkopády. Vznikem minirampy v roce 1988 zaniká skok vysoký a skok daleký jako samostatná disciplína (Pramann & Doren, 1994).

2.4.9 Ollie trik

Jedná se o základní trik na skateboardu. Závodník vyskočí do vzduchu bez doteku nohy či ruky země. Tento trik vymyslel Alan Gelfand v roce 1976. Jedná se o první trik, který se skateboardisté učí. Je nezbytný pro překonání překážky. Jezdec začíná přikrčením a skokem vzhůru. Čím více závodník tlačí na zadní hranu skateboardu, tím větší vznikne tření při klouzání nohy po prkně a závodník se tak dostane výš (Karas & Kučera, 2004). Světový rekord drží Danny Wanwright. Jedná se o přeskok, co nejvíce desek ve větší výšce. Na tento trik navazují další prvky a vznikají tak nové kreace.

Obrázek 4. Trik Ollie (Zdroj: <https://howtoskate.com.au/blog/2018/10/2/learn-how-to-ollie-skateboarding-basics-trick-tip-tutorial-01>)

2.5 Skateboardové školy

Czechskateboarding je organizace založená v roce 2010, v tomto roce byl také zahájen koncept vzdělávání pod vedením Czechskateboardingu. Jednalo se o konání kurzů, seminářů a vzdělávání zájemců v oblasti skateboardingu (Czechskateboarding, 2015).

Díky své popularitě v roce 2011 v hlavním městě Praha vznikla spolupráce s Domovem dětí a mládeže, vznikl základní metodický postup výuky skateboardingu a začaly tak vznikat první oficiální skateboardové školy v ČR. Všichni instruktoři by měly absolvovat kurz školení trenérů. Ty lze rozdělit podle stupně na:

Licenci A: nejvyšší licence trenéra, vlastník této licence musí absolvovat Fakultu tělesné výchovy a sportu.

Licenci B: druhá nejvyšší licence opravňující k získání živnostenského oprávnění na vázanou živnost *Trenér skateboardingu*. Tato licence byla udělena MŠMT v roce 2018. Trenéři tedy mohou provozovat vlastní výuku na základě živnostenského oprávnění nebo být vedoucím klubových oddílů.

Licence C: základní licence, mohou provozovat činnost pod sportovním klubem nebo ve střediscích volného času.

Česká asociace skateboardingu (ČAS) společně s místními kluby vytváří *skate akademie*. Na webových stránkách jsou uvedeny města, ve kterých působí trenéři a jsou zde kluby. U jmenovitého seznamu trenérů je uveden i stupeň získané licence. Zaměřují se na podporu klubů se zaměřením na děti ve věku 9-14 let. Skateboardová škola v Praze zajišťuje celoroční lekce zábavnou formou. Kapacitu dětí uvádí škola 8 na jednoho instruktora, děti jsou dále rozděleny podle zkušeností.

Aktuálně v roce 2022 se Dům dětí a mládeže Olomouc ve spolupráci s ČAS rozhodl pořádat kroužky základů skateboardingu (DDM Olomouc, 2022).

Wixon (2009) uvádí různý typ dovedností, který je potřeba pro zvládnutí základů skateboardingu. Samotný instruktor musí být dobrý jezdec, zvládat triky a manévry. Je také důležité, aby instruktor byl schopen budovat ve svých svěřencích důvěru, uměl vyhodnotit jejich schopnosti a teprve poté je učil novým manévry a trikům. Všichni instruktoři absolvují školení první pomoci. Wixon (2009) dále tvrdí, že je téměř nutné využívat ochranná vybavení na skateboarding, ale vždy je důležitá komunikace mezi rodičem a trenérem.

Mezi skateboardingové organizace patří World Skateboard Federation (WSF), která spojuje skateboardové disciplíny a snaží se o jejich podporu. Patří sem downhill, freestyle, bowl, street a slalom. Cílem je podpora těchto disciplín a zvyšování povědomí o skateboardingu. Zároveň budování nových skateparků, organizací a pomoc profesionálním skateboardistům účastnit se závodů. Federace také odpovídá za vytvoření bodového a posuzovacího systému (World Skateboard Foundation, 2019).

World Freestyle skateboard association (WSFA) vznikla v roce 2000 v Kalifornii. Hlavním cílem je mezinárodní komunikace, sdílení myšlenek. Funkcí organizace je pořádání mezinárodních soutěží a řešení problematiky v oblasti inovace.

V České republice se skateboardisti mohou obrátit na Českou asociaci slalomu na skateboardu (ČAAS), která podporuje a rozvíjí slalom na skateboardu. Zároveň koordinuje závody, pravidla a nabízí technickou a organizační podporu všem skate slalomovým akcím.

2.6 Skateparky

Skatepark je prostředí vhodné pro skateboarding, kola BMX, koloběžky a některé in-line bruslení. První skatepark na světě byl otevřen v roce 1965 v Tusconu v Arizoně. Pokud byly ve státě extrémní klimatické podmínky, skateparky se stavěly uvnitř budov. Některá města začala stavět venkovní prostory pro skateboarding tak, aby jezdci využívali prostor legálně (Dose, 2022). Skateparky oproti běžným hřištím na fotbal nebo házenou nemají jasně daná pravidla ani design. Skatepark je navržen tak, aby poskytoval volnost a možnost rozvoje u daných jezdců.

Skateparky se dají rozdělit na různé typy (Fiveramps, 2022):

- **Bowl parky:** napodobují bazén, zakřivení mísy umožňuje skateboardistům jezdit nahoru a dolů. Podobně lze tento prvek pozorovat na U-rampě. Bowl mohou mít různé tvary, velikosti. Koncept těchto skateparků vychází z historie.
- **Street plaza parky:** jsou oblíbené, jelikož připomínají pouliční atmosféru. Překážky vypadají tak, aby, co nejvíce napodobily přírodní terén ulice, jako schody, zábradlí, lavičky. Jedním z nových skateparků, které jsou vybudovány ve stylu Plaza se chystá v Chebu. Rovněž lze street plazu nalézt v Příbrami. Často jsou tyto skateparky propojeny právě s bowlem.
- **Flow parky:** kombinace prvků bowl parku a street plaza. Skateboardista jede kolem zdí parku, přejíždí hrboly a zvyšuje rychlost, kterou potom využije na překážky, jako jsou schody, zábradlí, lavičky.

Dále se skateparky dají rozdělit dle výrobního materiálu:

- **Dřevěný:** používají zejména jezdci na kole BMX, je vhodné i pro skateboardisty, v České republice je populární, ale vzhledem k materiálu, bývá dřevěný skatepark zejména indoor záležitostí, jelikož podléhá povětrnostním vlivům. Firma Mystic Construction uvádí, že využívají smrkové fošny, které impregnují. Největším dřevěným skateparkem je pardubický, kde se každoročně koná i Mistrovství České republiky.
- **Betonový skatepark:** patří mezi nejdražší typy skateparků, největší skateparky nalezneme v Praze nebo v Ústí nad Labem. Firma Mystic Construction uvádí, že design skateparku je důležitý a rozhoduje o celkové kvalitě skateparku.
- **Plechový, kovový skatepark:** jedná se o úspornou verzi, jsou nejrozšířenější variantou. Jsou vhodné zejména pro venkovní použití, je zde vysoká odolnost materiálu proti mechanickému poškození.

Dále mohou být skateparky soukromé nebo veřejné. Součástí každého skateparku jsou překážky.

2.6.1 Překážky ve skateparcích

Jednotlivé překážky se od sebe liší názvem, náročností i typem triků, které se dají předvést (Skatedeluxe, 2023).

- **Bank:** obvykle slouží k provádění jednoduchých triků (kickflips a další triky), je zde snadný rozjezd k jiné překážce, banky se liší sklonem podobně jako rampy (Obrázek 5).

Obrázek 5. Překážka Bank (Zdroj: <https://nicelocal.cz/olomouc-region/entertainment/skatepark/>)

- **Flatrail** – kovová tyč, která je vodorovně se zemí, lze si ji představit jako malé zábradlí. Ve skateparcích nalezneme tento prvek různé výšky a délky. Skateboardisté po flatrailu jezdí poté z něj skočí, jedná se o kvalitní železo, aby nedocházelo k opotřebení (Obrázek 6).

Obrázek 6. Překážka Flatrail (Zdroj: <https://www.skatedeluxe.com/blog/en/wiki/skateboarding/obstacle-guide/flatrail/>)

- **Handrail** – nazýváno také jako zábradlí u schodiště. Tento prvek vyžaduje již zkušenosti jezdce a zručnost. Nejdříve se doporučuje triky zkoušet na flattrail a poté teprve zde, skateboardisté často využívají zábradlí v městech (Obrázek 7).

Obrázek 7. Překážka Handrail. (Zdroj: <https://www.skatedeluxe.com/blog/en/wiki/skateboarding/obstacle-guide/handrail/>)

- **Bowl and pool** – typicky jsou zapuštěné do země a obsahují přechody, mezi první bowlly nebo pooly se řadily v Kalifornii bazény na zahradách, podle tvaru se bowlly nazývají ještě např. Egg.

Obrázek 8. Překážka Bowl (Zdroj: <https://www.strayrocket.com/skatepark-terminology/>)

- **Gap** – jedná se o mezeru mezi dvěma povrchy, rozdíl je ve výšce (Obrázek 9). Na konci mezery je rampa nebo možnost pro skok, nejčastější triky přes mezeru je např. Fliptrik.

Obrázek 9. Překážka Gap (Zdroj: <https://www.strayrocket.com/skatepark-terminology/>)

- **Kicker and jump ramp**- kicker je malá rampa směřující nahoru, ze které skateboardista skočí , provádí se zde běžné triky jako na rovině (Obrázek 10).

Obrázek 10. Překážka Kicker (Zdroj: <https://www.skatedeluxe.com/blog/en/wiki/skateboarding/obstacle-guide/kicker-jump-ramp/>)

- **Curb a ledge** je obrubník nebo římsa, podlouhlý blok s hranami, na kterém lze provádět skluzy

- **Manualpad** je nižší, ale širší překážka než obrubník, jsou příliš nízké na to, aby se na nich dalo klouzat, jsou vhodné k procvičování kombinací triků, trénuje se na nich hlavně trik Ollie (Obrázek 11).

Obrázek 11. Překážka Manualpad (Zdroj: <https://recognizerj5.wordpress.com/tag/ramp-plans/>)

- **Halfpipe** – neboli U-rampa, i podle názvu ve tvaru U, je minimálně 3m vysoká. Obvykle má vertikální přechod, ve střední Evropě není příliš populární, pro svou obtížnost (Obrázek 12). V porovnání s minirampou má halfpipe zejména vertikální přechod nazývaný Vert. Praktikování triků na Halfpipe vyžaduje hodně odvahy a dovedností, doporučuje se nosit chrániče.

Obrázek 12. Překážka Halfpipe (Zdroj: <https://www.skatedeluxe.com/blog/en/wiki/skateboarding/obstacle-guide/halfpipe/>)

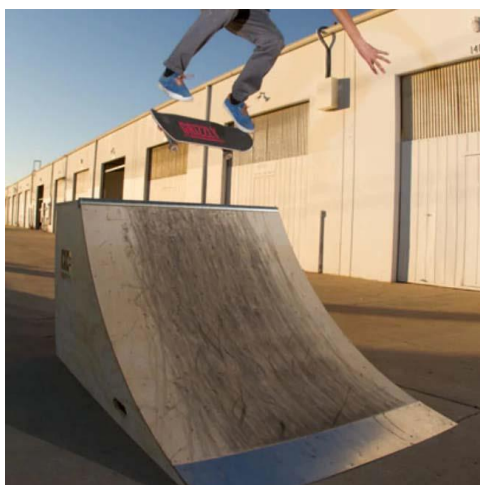
- **Londongap** – jedná se o kicker nebo o banku s vyšší platformou. Mezi jednotlivými částmi je rovný povrch, který je otevřený. Ve skateparcích se objevují často. Trik Ollie se často provádí v mezerách.

- **Funbox a pyramida** – kombinace rampy, banky a obvykle zábradlí nebo římsy (Obrázek 13), jsou všestranné a dají se se zde provádět různé kombinace triků.

Obrázek 13. Překážka Funbox a pyramida (Zdroj: <https://kacommercial.com/fun-box-skate-k.html>)

- **Minirampa** – je menší verze U rampy, ježdění na minirampě je skvělý trénink na U rampu nebo bazén.
- **Quarter pipe** – jedná se o jednu polovinu minirampy (Obrázek 14), na horním okraji je kovová část „coping“

Obrázek 14. Překážka quarterpipe (Zdroj: <https://skateboardramp.com/products/two-3ft-x-6ft-quarter-pipe-skateboard-ramps-by-oc-ramps>)

- **Wallride** – lze zařadit mezi trik i překážku, jedná o téměř kolmou stěnu. Rodney Mullen přidal v roce 1979 k této překážce, aby byla lépe zvládnutelná backside wallride, ve skateparcích je často doplněna právě bankou nebo nějakým prvkem, který zjednoduší přístup na wallride.

Obrázek 15. Překážka Wallride (Zdroj: <https://www.trucksandfins.com/en/obstacles/wallride-1/27>)

- **Pole** – Autoři tuto překážku přirovnávají k patníku, které srazilo auto a je zaražený do země (Obrázek 16).

Obrázek 16. Překážka Pole (Zdroj: <https://www.skatedeluxe.com/blog/en/wiki/skateboarding/obstacle-guide/pole/>)

- Mezi další překážky patří například schody, zatáčky, římsy

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem této práce je sledování aktuálních trendů v oblasti skateboardingu v Olomouckém kraji.

3.2 Dílčí cíle

- 1) Prostudovat literaturu týkající se skateboardingu
- 2) Poskytnout aktuální informace o možnostech skateboardingu v Olomouckém kraji
- 3) Zhodnotit jednotlivé skateparky a popsat prvky, které jsou součástí
- 4) Zajistit fotodokumentaci vybraných skateparků

3.3 Výzkumné otázky

- 1) Jaké jsou aktuální možnosti skateboardingu v Olomouckém kraji?
- 2) V čem se liší jednotlivé skateparky v Olomouckém kraji?
- 3) V čem se změnily podmínky skateboardingu oproti minulosti?

4 METODIKA

V první fázi práce došlo ke zpracování literatury a poznatků týkajících se skateboardingu včetně možných zranění ve skateboardingu. Byly využity vyhledávací databáze Google, následně databáze ezdrojů, Web of Science, PubMed. K vyhledávání byly využity klíčová slova: skateboarding, historie, skate, styl, skateboard, skateparky, překážky. Literární zdroje byly zapůjčeny z Knihovny UP.

V další části proběhlo zpracování jednotlivých poznatků a následné mapování Olomouckého kraje za pomoci Google maps a webových stránek, které odkazovaly na možné skateparky v Olomouckém kraji, další skateparky byly mapovány na základě doporučení. Po ukončeném výběru jednotlivých skateparků byla zahájena fotodokumentace skateparků v Olomouci, z ostatních skateparků byly fotografie získány na internetu. Práce je také doplněna o rozhovor se skateboardistou v Olomouckém kraji. Díky tomuto rozhovoru, lze pozorovat, jak se změnil pohled na skateboarding v současné době v Olomouci.

4.1 Výzkumný soubor

Výběr skateparkových hřišť byl na základě doporučení od přátel a dohledání možných informací na internetu. Jedná se o celkem o 9 skateparků v Olomouckém kraji (Šumperk, Litovel, Šternberk, Paseka u Uničova, Jeseník, Přerov, Tovačov, Olomouc Neředín, Olomouc Baumax) Celkový počet skateparků v Olomouckém kraji je zhruba 16, není přesná databáze, která by počet skateparků uváděla.

4.2 Metody sběru dat

Sběr dat probíhal v několika částech. Nejdříve došlo k mapování Olomouckého kraje a vytipování jednotlivých skateparků vhodných k popisu. V další části proběhlo pomocí rešerše získání údajů a dat k jednotlivým skateparkům, na závěr proběhlo zajištění fotodokumentace skateparků přímo v Olomouci. Sběr informací probíhal v období březen-květen 2023, výběr byl zvolen na základě geografického členění Olomouckého kraje i z toho důvodu, že Olomouc patří mezi jedno z měst, kde skateboarding začal.

5 VÝSLEDKY

V Olomouci začal skateboarding v roce 1981, společně s Petrem Klapkou u pavilonu A na výstavišti. V dřívější době byly skateboardy pouze rozmontované kolečkové brusle připevněné na desku. V současné době se dají kolečka koupit za zhruba 450,- v Decathlonu. Z důvodu politické situace se hodně s kolečky obchodovalo. Mezi městy byl Olomouc na prvních příčkách z hlediska skateboardingu.

5.1 Skatepark Šumperk

Obrázek 17. Skatepark Šumperk (Zdroj: <https://www.scootshop.cz/skatepark-sumperk/>)

Skatepark v Šumperku byl oficiálně otevřen v roce 2015, rozpočet skateparku byl původně 14 milionů korun, ale podařilo se ho postavit za 8 milionů. Celková plocha skateparku je zhruba 1600 m². Skateboardová firma VANS se podílela na postavení společně s firmou Mystic Contruction, která stavbu realizovala a celkem spolupracovala na více než 30 projektech výstavby skateparků. Dle informací z webových stránek Šumperku patří tento skatepark mezi tři největší v České republice. Místostarosta města Tomáš Spurný v roce 2015 uvedl, že díky tomuto skateparku má Šumperk hodnotný sportovní areál. Skatepark v Šumperku je betonový park, který je rozdělen na dvě části:

- Ve spodní části nalezneme typ skateparku *streetplaza*, nalezneme zde překážky na triky *flattraily*, *manualpady*, *lavičky*.

- V horní části parku najdeme *bowl s hlubokým kotlem, flattraily, schody, radius ve tvaru L, zábradlí*.

Ke skateparku vede chodník a díky blízkosti parku se tak stává pravidelným místem příjemného setkávání. Info stránky Šumperku uvádí, že členitá pumptracková dráha je vhodná i pro větší děti.

Obrázek 18. Skatepark Šumperk okolí (Zdroj: <https://www.infosumperk.cz/dr-cs/3914-skatepark-sumperk.html>)

5.2 Skatepark Litovel

Obrázek 19. Skatepark Litovel model (zdroj: <https://hanacka.drbna.cz/zpravy/spolecnost/28062-v-litovli-zacne-stavba-rozlehleho-skateparku-proti-staremu-arealu-vznikaly-petice.html>)

V Litovli byla zahájena v květnu 2023 výstavba skateparku. Investice je kolem 15 milionů korun. Výstavba nového skateparku byla zahájena z důvodu původního zastaralého areálu, který rušil obyvatele sídliště. Starosta Litovle udává, že je důležité vystavět skatepark z důvodu občanské

vybavenosti měla, aby měli lidé dobré vyžití. Skatepark bude rozdělen do několika částí, které budou vzájemně propojeny.

Nalezneme zde: *streetové, raidusové překážky, bowl, pumptrack, flatrail, manuapady, schody* a další. Součástí má být také pumptrack jako protáhlý ovál se zatáčkami. Celková velikost objektu bude 3 km². Starosta uvádí, že výstavba skateparku probíhá ve spolupráci s litovelskými skateboardisty, kteří měli možnost vyjádřit se k návrhu. Skatepark by měl být volně přístupný a zdarma. Předpokládané dokončení stavby se odhaduje na měsíc září. Firma, která se podílí na výstavbě se nazývá *Fiveramps skateparks & bikeparks*.

5.3 Skatepark Šternberk

Obrázek 20. Skatepark Šternberk (Zdroj: <https://www.venkazyden.cz/detail-hrste/skatepark-sternberk/9277>)

Na skateparku ve Šternberku můžeme pozorovat kovovou konstrukci, jednoduchou a poměrně cenově dostupnou pro město, nalezneme zde *řimsa, roll-in, quarterpipe, funbox, manualpad, miniramp, bank, funbox*, naopak zde chybí flattraily, schody, manuapady a další překážky.

5.4 Skatepark Paseka u Uničova

Obec vybudovala pumptrackovou dráhu, získala povolení na výstavbu z leštěného betonu. Opět směla promluvit místní mládež, děti si řekly, co by chtěly, jaké oblouky a raily. Dle informací starostky sem jezdí děti z Uničova i Olomouce. Skatepark stál zhruba 3,6 milionů korun, obec dokončuje parkoviště a zázemí (Olomoucký deník, 2021). Nalezneme zde: *flatraily*, *handtraily*, *radius*, *funbox*, *quarterpipe*, *bowl*.

Obrázek 21. Skatepark Paseka u Uničova 1

(Zdroj: <https://www.obecpaseka.cz/pumptrack-paseka/>)

Obrázek 22. Skatepark Paseka u Uničova 2

Zdroj: <https://www.obecpaseka.cz/pumptrack-paseka/>)

Obrázek 23. Skatepark Paseka u Uničova 3 (Zdroj: <https://www.obecpaseka.cz/pumptrack-paseka/>)

5.5 Skatepark Jeseník

Obrázek 24. Skatepark Jeseník (Zdroj: www.nasjesenik.cz)

Obrázek 25. Skatepark Jeseník 2 (Zdroj: www.nasjesenik.cz)

Skatepark v Jeseníku byl symbolicky otevřen na den dětí 1.června 2021, skatepark byl navržen jako kombinace street parku společně s různými typy ramp, schody a BMX dráhám. Je zde vysazena zeleň a celé hřiště je doplněno lavičkami, stojany na kola. Výstavbu obdobně jako u nyní plánovaného skateparku v Litovli prováděla firma Fiveramps skateparks. Celkové náklady se pohybují kolem 7 milionů korun. Ačkoliv v původním návrhu na tento skatepark byl bazén, nakonec se nezrealizoval. Nalezneme zde: *schody*, *manualpady*, *flatraily*, *quarterpipe*, *radiusy*. Vstup do skateparku je neomezený a zdarma.

5.6 Skatepark Přerov

Skatepark v Přerově je v blízkosti přírodního koupaliště Laguna, podobně jako v Šumperku. Skatepark spravují Technické služby města Přerova a díky blízkosti koupaliště poskytuje i sociální zázemí. Ve skateparku jsou k dispozici *funbox*, *minirampa*, *velké i malé radiusy*, *quarterpipe*, *flatraily*, *manualpady* a další. Skatepark (Obrázek 27) se otevíral v období březen-listopad v závislosti na klimatických podmínkách, vstup je zdarma. Provozovatelem skateparku jsou technické služby města Přerova. Skatepark má provozní dobu 7-18, v letních měsících 7-20. V jiných časech se zamyká. Od roku 2022 došlo k otevření skateparku i v zimním období. Vedoucí odboru majetku informoval, že není důvod, proč by skatepark nemohl být otevřený i během zimy. Na podzim roku 2022 (Obrázek 28) proběhla rekonstrukce některých překážek a byly dokoupeny tři další *manualpad* a dva *raily*, jeden o délce 3 metry, druhý 4 metry. Město za tyto atrakce a úpravy včetně nového oplocení zaplatilo 160 tisíc korun.

Obrázek 26. Skatepark Přerov 1 (Zdroj: mapy.cz)

Obrázek 27. Skatepark Přerov 2 (Zdroj: fotoprerov.cz)

5.7 Skatepark Tovačov

Obrázek 28. Fit stezka (zdroj: vlastní)

Obrázek 29. Skatepark Tovačov (zdroj: vlastní)

Obrázek 30. Skatepark Tovačov 2 (zdroj: vlastní)

Skatepark Tovačov byl vystaven v roce 2021 firmou JF Construction, jedná se o kovovou konstrukci. Skatepark je součástí FIT stezky, zajímavostí tohoto skateparku je, že je monolitický, jedná se o jeden kus, který dosti připomíná *minirampu*, s tím, že uprostřed nalezneme další překážky jako *manualpad*, *kicker*, *bank*, *flatrail*, *funbox*. Skatepark je přístupný nonstop a bezplatně.

5.8 Skatepark Olomouc

V Olomouci nalezneme celkem 2 skateparky. V roce 2017 se jednalo o skateparky tři, nicméně prostor u Šantovky, kde byl na parkovišti skatepark v současné době již nefunguje.

- Skatepark Neředín

V roce 2018 skatepark shořel, bylo zničeno mnoho překážek, zůstal jen funbox a několik rádiusů. V roce 2019 došlo k celkové revitalizaci. Skatepark je v Olomouci známý a vyhlášený. Vstupné je zde zdarma, příjemné je i klidné okolí letiště, není zde problém s parkováním a případným okolním provozem. Provozovatelem areálu je SK FREESTYLE Olomouc, park je přístupný v čase 9:00-20:00, ale není zde žádný zámek. Při vstupu do skateparku zde visí provozní řád.

Ve skateparku nalezneme tyto překážky: *quarterpipe*, *funbox*, *manuaplady*, *handraily* a *flatrail*, *ledge*, *bank* a *minirampu*. Původní skatepark byl z velké části dřevěný. Nyní kovová konstrukce s betonem.

Obrázek 31. Skatepark Neředín 1 (zdroj: vlastní)

Obrázek 32. Skatepark Neředín 2 (zdroj: vlastní)

Obrázek 33. Skatepark Neředín 3 (zdroj: vlastní)

Obrázek 34. Skatepark Neředín 4 (zdroj: vlastní)

- Skatepark u Baumaxu

Dalším skateparkem v Olomouci je prostor u Baumaxu. Tento skatepark byl vytvořen podle lidí, Rampy jsou menší, jedná se o betonový park, skatepark se také označuje jako D.I.Y. (Do it yourself), Tyto skateparky patří mezi nejdůležitější složky, tím, že si skatři vymyslí vlastní překážky. Skatepark u Baumaxu patří podle Boardmag (2021) mezi nejznámější a nejvýznamnější skatepark na území Čech a a Slovenska. Ne stránkách jsou přímo fotografie, jak se skatepark betonoval.

Skatepark je přístupný bez omezení a poplatku, je součástí parkoviště. Překážky, které zde nalezneme: *curb*, *funbox*, *manualpad*, *kicker*, *gap*, *flatrail*, *ledge*, *bank*, *hubba* a další. Hubba se nazývá překážka, která působí jako šikmá římsa, která vede ze schodiště, banky nebo funboxu dolů.

Obrázek 35. Skatepark Baumax (zdroj: vlastní)

Obrázek 36. Skatepark Baumax (zdroj: vlastní)

Obrázek 37. Skatepark Baumax (zdroj: vlastní)

6 ZÁVĚRY

Skateboarding je oblíbeným sportem mezi mladými. Jedinci mohou tento sport vykonávat prakticky, kdy chtějí a kde chtějí v návaznosti na určitá pravidla. Jedná se o novější sport, který se dostává do povědomí i starší veřejnosti díky začlenění i na olympijské hry, poprvé v Tokiu 2021. Někdo využívá skateboard jako přibližovací prostředek, jiný zase jako životní styl.

V současné době si člověk díky mapám a internetu může v okolí svého bydliště najít vhodný skatepark nebo oblast, kde by mohl realizovat své aktivity. V rámci bakalářské práce proběhl monitoring v oblasti Olomouckého kraje a jednotlivých skateparků, bylo zjištěno, že nejsou webové stránky ani databáze skateparků, které by uváděly bližší informace včetně provozní doby, vstupného, fotek a možností překážek na které by se skateboardista mohl těšit. Existují weby, kde se částečně informace dají dohledat, ale často jsou bez fotografií, alespoň v Olomouckém kraji. Pro zapáleného skateboardistu poté může být složité najít si vhodné místo pro triky, které potřebuje trénovat. Zůstává však otázkou, zda v případě, že by se zveřejnilo více informací o skateparcích by nedocházelo k jejich přeplnění.

Cílem bakalářské práce bylo shromáždit informace o aktuálních trendech skateboardingu v Olomouckém kraji, zmapovat oblast a popsat vybrané skateparky. Ke splnění cíle bylo nezbytné charakterizovat skateboarding, popsat historii a vývoj skateboardingu a vymezit jednotlivé překážky.

V Olomouckém kraji je přes 15 skateparků různého typu, různé konstrukce. Skatepark u Baumaxu je výjimečný označeným D.I.Y., které znamená, že si jej vybudovali skateboardisté svépomocí, mnoho překážek zde dokončovali v roce 2017. Skatepark v Přerově podle průzkumu je jediný, který se opravdu po provozní době zamyká, aby zde nemohlo docházet ke zranění, která byla v minulosti častá. Nově se buduje skatepark v Litovli, který má být svou rozlohou téměř 3km². Je překvapivé, že i v menších městech mohou vzniknout skateparky jako součást FIT stezek, například v Tovačově. Celkově v menších městech nebo tam, kde nebylo vyhrazeno dostatek financí se setkáváme s kovovou konstrukcí skateparku, jedná se o levnější a dostupnější variantu.

U některých skateparků (Litovel, Paseka u Uničova) docházelo ke spolupráci se skateboardisty a alespoň částečně se město zabývalo jejich potřebami a nápady. Celkově v České republice není mnoho firem, které by se věnovaly výstavbě skateparků a pozorujeme, že dřevěné konstrukce skateparků v Olomouckém kraji ve větší míře nejsou, tím, že tyto konstrukce patří do vnitřních prostor.

Na základě rozhovoru (Příloha 3) vidíme, jak se od roku 1981, kdy skateboarding v Olomouci začal provizorní stavbou u pavilonu A na výstavišti, rozvíjí. Aktuálně jsou dva plně funkční skateparky, které skateboardisté mohou využívat. Pozorujeme také, že vznikají nová a nová hřiště a nejezdí zde jen skateboardisté, ale přidali se i děti na koloběžkách a jezdci na kolech BMX. Rovněž také sledujeme, jak

se vyvíjí výzbroj pro skateboarding. Postupně se stanovují nová pravidla a skateboarding se stává známějším sportem. Dříve se využívalo obyčejné oblečení a obuv, v současné době jsou již možnosti jiné. V Olomouci se začínalo vyrobenými kolečky z puků a aktuálně není problém nakoupit vybavení v hodnotě 4tisíc korun. Současně bylo problematické ze začátku pořádat závody, Olomoučtí skateboardisté měli na starost závody od přípravy přes úklid. To se nyní změnilo a celé organizátorské týmy se starají o zajištění kvality závodu.

Výsledky této práce mohou posloužit jako přehled pro zájemce o skateboarding v Olomouckém kraji z hlediska aktuálních možností skateparků v této lokalitě.

7 SOUHRN

Tato bakalářská práce se zabývala problematikou skateboardingu a aktuálních možnostech v Olomouckém kraji. Cílem práce bylo shromáždit informace o aktuálních trendech v Olomouckém kraji v souvislosti se skateboardingem a nedílnou součástí byl také teoretický přehled historie, výzbroje, výstroje, možnosti zranění, typy skateparků a překážek. V praktické části se práce věnuje popisu vybraných skateparků v Olomouckém kraji s fotodokumentací a popisem jednotlivých překážek společně s bližšími informacemi. Součástí praktické části byl i rozhovor se skateboardisty z Olomouce Ivanem Rohánkem a Chocem, kteří patřili mezi základní skateboardisty v Olomouckém kraji, z tohoto rozhovoru byly vybrány potřebná data. Celý rozhovor je přiložen v Příloze 3.

Výsledky práce ukázaly, že každý skatepark je jedinečný. Některé skateparky jsou vystaveny díky financování kraje, mají většinou betonovou konstrukci (Jeseník, Paseka u Uničova), nový chystaný skatepark v Litovli. Jiné skateparky dokázaly vzniknout i bez nákladných investic i v menších městech jako je Tovačov. Téměř všechny skateparky jsou neomezeně přístupné a integrované do okolí. Skatepark v Přerově se po provozní době zamyká. Při zpracování dat jsme také zjistili, že chybí ucelená databáze pro skateboardisty, kde by si podle oblasti a požadovaných překážek mohli najít skatepark. Informace jsou na některých webech částečné, zejména bez fotografií a bližších informací.

8 SUMMARY

This bachelor's thesis dealt with the issue of skateboarding and current possibilities in the Olomouc region. The goal of the work was to gather information about current trends in the Olomouc region in connection with skateboarding, and an integral part was also a theoretical overview of history, equipment, possible injuries, types of skateparks and obstacles. In the practical part, the work is dedicated to the description of selected skateparks in the Olomouc region with photo documentation and a description of individual obstacles together with more detailed information. Part of the practical part was also an interview with skateboarders from Olomouc, Ivan Rohánek and Choc, who were among the basic skateboarders in the Olomouc region, and the necessary data were selected from this interview. The entire interview is included in Appendix 3.

The results of the work showed that each skatepark is unique. Some skateparks are on display thanks to funding from the region, they mostly have a concrete structure (Jeseník, Paseka u Uničova), a new skatepark is planned in Litovla. Other skateparks were able to be established even without expensive investments in smaller towns such as Tovačov. all skateparks are freely accessible and integrated into the surroundings. The skatepark in Přerov is locked after operating hours. While processing the data, we also discovered that there is a lack of a comprehensive database for skateboarders, where they could find a skatepark based on the area and the required obstacle. Information is partial on some websites, especially without photos and detailed information.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

- Atencio, M., Beal, B., & Wilson, Ch. (2009). The distinction of risk: urban skateboarding, street habitus and the construction of hierarchical gender relations. *Qualitative Research in Sport and Exercise*, 1(1), 3-20. <https://doi.org/10.1080/19398440802567907>
- Beal, B., & Wiedman, L. (2003). Authenticity in the skateboarding world. *To the extreme: Alternative Sports Inside and Out*, 337-352. Retrieved from the World Wide Web: <http://www.sunypress.edu/p-3729-to-the-extreme.aspx>
- Borden, I. (2001). *Skateboarding, Space and the City: Architecture and the Body*.
- Brymer, E. (2010). Risk taking in Extreme Sports: A phenomenological perspective. *Annals of Leisure Research*, 13(1), 218-238. DOI:10.1080/11745398.2010.9686845
- Buriánek, J. (2005). *Interkulturní vzdělávání II*. Praha: Člověk v tísni.
- Cave, S. (2017). *A Brief History of Skateboarding: From an Obscure California Activity to the Mainstream*. Retrieved from the World Wide Web: <https://www.liveabout.com/brief-history-of-skateboarding-3002042>
- Cave, S. (2017). *What types of Skateboarding Are There?* Retrieved from the World Wide Web: <https://www.liveabout.com/what-kinds-of-skateboarding-are-there3002727>.
- Corwin, Z., Maruco, T., Williams, N., Reichardt, R., Morales, M. R. et al. (2019). Beyond the Board: Finding from the Field. Retrieved from the World Wide Web: <https://pullias.usc.edu/download/beyond-the-board-findings-from-the-field/>
- Czechskateboarding (2015). Česká skateboardingová federace. Retrieved from the World Wide Web: https://www.czechskateboarding.cz/skateboarding_historie-skateboardingu
- Česká asociace skateboardingu (2019). *Česká asociace skateboardingu*. Retrieved from the World Wide Web: <http://www.caskate.cz/asociace/>
- Dahlgren, K. (2006). Taking it to the street. *Parks and Recreation*, 41(8), 39-43. Retrieved from the World Wide Web: https://scholar.google.com/scholar_lookup?title=Taking+it+to+the+street&publication_year=2006&journal=Parks+and+Recreation&pages=39-43
- Doseskateboarding (2022). Nejstarší skateparky. Retrieved from the World Wide Web: <https://doseskateboarding.com/articles/the-worlds-oldest-skateparks>
- D’Orazio, D. (2018). Reappraising the Birmingham School: The Escapist Roots of Skateboarding Subculture. *International Journal of Sport & Society*, 8(4), 19–39.
- Doubleanf (2013). Skateboarding: A Subculture II. Retrieved from the World Wide Web: <https://doubleanf.wordpress.com/2013/03/02/skateboardinga-subculture-%CE%B9%CE%B9/>

- Drewe, S. B. (2003). *Why Sport?* Toronto: Thompson Educational Publishing
- Glenney, B., & Mull, S. (2018). Skateboarding and ecology of Urban Space. *Journal of sport and social issues*, 42(6), 437–453. <https://doi.org/10.1177/0193723518800525>
- Habanec, M. (2018). *Život je skejt: můj příběh a trick-tipy*. Praha: XYZ
- Havránek, B. (2011). *Slovník spisovného jazyka českého on-line*. Praha: Ústav pro jazyk český
- Hodaň, B., Hoffmannová, J., & Šebek, L. (2013). *Fenomén X-sportů a aktivit*. Olomouc. Univerzita Palackého v Olomouci
- Hroch, M. 2013. Jazyk síťových médií zabývajících se skateboardingem. Praha: Univerzita Karlova
- Feletti, F., & Brymer, E. (2018). Pediatric and adolescent injury in skateboarding. *Research in sports medicine (Print)*, 26(1), 129–149. <https://doi.org/10.1080/15438627.2018.1438285>
- Fiveramps (2023). Přehled skateparků. Retrieved from the World Wide Web: <http://www.fiveramps.com/index.php/cs/skateparky.html>
- Furr, H. N., Nessler, J. A., & Newcomer, S. C. (2021). Characterization of Heart Rate Responses, Duration, and Distances Traveled in Youth Participating in Recreational Skateboarding at Community Skateparks. *Journal of strength and conditioning research*, 35(2), 542–548. <https://doi.org/10.1519/JSC.0000000000002686>
- ISF (2020). *Mezinárodní skateboardová federace*. Retrieved from the World Wide Web: <https://www.boardriding.com/associations/international-skateboarding-federation-isf>
- Jones, R., H. (2011). Sport and re/creation: what skateboarders can teach us about learning. *Sport, Education and Society*, 16, 593-611. <https://doi.org/10.1080/13573322.2011.601139>
- Kane, S. (1998). *Skateboard, Průvodce základními technikami skateboardingu*. Praha: Ottovo nakladatelství.
- Karas M., & Kučera J. (2004). *Skateboarding*. Brno: Computer Press.
- Karsten, L., & Pel, E. (2000). Skateboarders exploring urban public space: Ollies, obstacles and conflicts. *Journal of Housing and the Built Environment*, 15(4), 327-340. DOI:10.1023/A:1010166007804
- Keays, G., & Dumas, A. (2014). Longboard and skateboard injuries. *Injury*, 45(8), 1215–1219. <https://doi.org/10.1016/j.injury.2014.03.010>
- Kebza, I., & Šolcová, I. (2003). *Syndrom vyhoření*. Praha: Státní zdravotní ústav.
- Machalová, J. (2003). *Dějiny odívání. Móda 20. století*. Praha: NLN.
- Mullen, R. (2019). Rodney Mullen:about. Retrieved from World Wide Web: <http://rodneymullen.com/about>
- Mystic Construction (2023). Přehled projektů. Retrieved from the World Wide Web: <https://mysticconstructions.cz/projekty/>

- Overstreet, M., & Nanoru, M. (2013). *Prkýnka na maso jsme užili*. Praha: Libertas
- Petrusek, M. (2006). *Společnosti pozdní doby*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Protišedi (2011). *Skateboarding*. Retrieved from the World Wide Web: <https://archiv.protisedi.cz/article/objektivem-kuba-kriza-vzdycky-me-bavi-tam-kde-jsem-nebyl>
- Publicskateparkguide (2017). *Who Are Skateboarders?* Retrieved from the World Wide Web: <https://publicskateparkguide.org/vision/who-are-skateboarders/>
- Redbull (2016). Best places for skateboarding. Retrieved from the World Wide Web: <https://www.redbull.com/int-en/worlds-best-skateboard-cities#1-1.-barcelona-the-mecca>
- Shuman, K., M., & Meyers, M., C. (2015). Skateboarding injuries: An updated review. *The Physician and sportsmedicine*, 43(3), 317–323. <https://doi.org/10.1080/00913847.2015.1050953>
- Slepičková, I. (2009). Sociology of lifestyle. *Sport and lifestyle*, 11-41. Praha: Karolinum.
- Stenger, R. A., Parrilla, L. V., & Quiroga, F. (2021). Proposal for evaluation and registration of sport injuries in skateboarding. Professional skateboarding injury prevention survey. *The Journal of sports medicine and physical fitness*, 61(8), 1125–1131. <https://doi.org/10.23736/S0022-4707.21.12559-9>
- Streetculture (2015). Streetculture info. Retrieved from the World Wide Web: <https://www.streetculture.cz/magazin/clanky/463-skateboarding-v-ceskoslovensku>
- Svojanovský, A. (2014). *Skateboardová subkultura v Československu a České republice*. Brno: Masarykova univerzita.
- Šafr, J. (2008). Životní styl a sociální třídy: vytváření symbolické kulturní hranice diferenciací vkusu a spotřeby. Praha: SOÚ AV ČR.
- Tholander, J., & Johansson, C. (2010). Design qualities for Whole Body Interaction – Learning from Golf, Skateboarding and BodyBugging, *NordiCHI, ACM*, 493 – 502.
- Van Doren, M., & Pramann U. (1994). *Fascinující skateboarding*. Praha: Svoboda
- Wiggin, V., R., & Bicknell, L. (2011). To us these things are more: skateboarding and public art. *AICCM Bulletin*, 32, 163-170. <https://doi.org/10.1179/bac.2011.32.1.020>
- Wixon, B. (2009). *Skateboarding: instruction, programming, and park design*. United States: Human Kinetics.
- Wood, L., Carter, M., & Martin, K. (2014). Dispelling Stereotypes...Skate Parks as a Setting for Pro-Social Behavior among Young People. *Current Urban Studies*, 2(1), doi: [10.4236/cus.2014.21007](https://doi.org/10.4236/cus.2014.21007)
- Woolley, H., & Johns, R. (2010). Skateboarding: The City as a Playground. *Journal of Urban Design*, 6, 211-230, <https://doi.org/10.1080/13574800120057845>
- World cup skateboarding (2023). Zahájení světových závodů. Retrieved from the World Wide Web: <https://www.wcsk8.com/history>

World skateboarding federation (2019). World skateboarding federation. Retrieved from World Wide Web: <http://worldskateboardingfederation.org/about/>

Zákon o podpoře sportu č. 115/2001 Sb. Retrieved from the World Wide Web: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>

10 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Seznam obrázků

Obrázek 1.	Stavba rampy v Olomouc	s. 17
Obrázek 2.	Prachatická U-rampa	s. 23
Obrázek 3.	Minirampa Hostivař	s. 23
Obrázek 4.	Trik Ollie	s. 25
Obrázek 5.	Překážka Bank	s. 27
Obrázek 6.	Překážka Flatrail	s. 28
Obrázek 7.	Překážka Handrail	s. 29
Obrázek 8.	Překážka Bowl	s. 29
Obrázek 9.	Překážka Gap	s. 30
Obrázek 10.	Překážka Kicker	s. 30
Obrázek 11.	Překážka Manualpad	s. 31
Obrázek 12.	Překážka Halfpipe	s. 32
Obrázek 13.	Překážka Funbox	s. 33
Obrázek 14.	Překážka Quarterpipe	s. 33
Obrázek 15.	Překážka Wallride	s. 34
Obrázek 16.	Překážka Pole	s. 34
Obrázek 17.	Skatepark Šumperk	s. 37
Obrázek 18.	Skatepark Šumperk	s. 38
Obrázek 19.	Skatepark Litovel	s. 38
Obrázek 20.	Skatepark Šternberk	s. 39
Obrázek 21.-23.	Skatepark Paseka	s. 40
Obrázek 24.-25.	Skatepark Jeseník	s. 41
Obrázek 26.-27.	Skatepark Přerov	s. 42
Obrázek 28.-30.	Skatepark Tovačov	s. 43
Obrázek 31.-34.	Skatepark Olomouc Neředín	s. 44
Obrázek 35.-37.	Skatepark Olomouc Baumax	s. 45

ČLENSKÉ INFORMACE PRO VNITŘNÍ POTŘEBU S.K. OLOMOUČ. DALŠÍ ŠÍŘENÍ ZAKÁZÁNO. NEPRODEJNÉ.

Právě držíte v ruce první číslo Skate Reporteru, nového časopisu Skateboard klubu Olomouc. Tento občasník není ale určen pouze olomoučanům, ale i členům jiných klubů, především těm, kde nemají přístup k časopisům typu Monster, Trasher, Skateguide, Trans World Skateboarding. Podle možností budeme z těchto zahraničních časopisů vybírat a překládat zajímavé články.

Vzhledem k tomu, že již neexistuje Snyk, není ani žádná periodicky vycházející tiskovina týkající se sk.. Ani S.R. není myšlen jako náhrada Snyku. V S.R. až na výjimky nebudou fotografie, vtipy, kresby atd., ale pouze reportáže a informace.

Skate Reporter č. 1/1987 Obsah :

1. Reportáž R.Mattera z MS ve Vancouveru 1986
2. Oceanside 86
3. Článek M.Kepeckého o MR 86 v Olomouci v Monsteru
4. Swiss Open 86 - autor Adrian Vogel
5. Christmas Massacre in Hemsbach/Tripica

ad 1. VANCOUVER/KANADA/EXPO 86/WORLD CHAMPIONSHIPS/

z čas. Skateguide 1/87, autor Ruedi Matter

Přestože jsme v Los Angeles zmeškali letadlo /zaspali jsme/ dostali jsme se do Vancouveru včas před začátkem MS.

Pedstatná část závodu probíhala uvnitř areálu Expo, Světové výstavy. Tisíce diváků prožily totální skejtové představení, jaké ještě nikdy nebylo. 14 národních týmů, včetně Brazilců, Australanů a Čechů bylo rezebráno k ubytování do nejružnějších rodin, které se uvolily pečovat o závodníky. Přítomny byly i slavné sk. hvězdy 70. let - Russ Howell, Henry Hester a Bob Skoldberg.

Kanaďané si dali s organizací skutečně velkou námahu, ale přesto bylo hned jasné, že rampa neodpovídá požadavkům závodníků. Rampa měla krátkou rovinku a plochy tvořící jízdní cestu byly trochu křehké.

Poté co si Christian Hosoi zadřel třísku do tenisky a jen náhodu se nezranil, měl Jeff Phillips mizší štěstí. Při jednom pádu si zadřel třísku do nohy, musel být převezen do nemocnice a závodě už se zúčastnit nemohl.

Jak to všechno začalo??

Všechno začalo v roce 1981 na gymplu společně s Petrem Klapkou. Olomouc v parku u pavilonu A. Zkusili jsme rozmontovat kolečkové brusle a namontovat je na desku. Dříve jsme neměli na čem jezdit, nejdůležitější jsou ty kolečka a ložiska, ale ty jsme dříve neřešili, mohli jsme je koupit v normálním obchodě, na zimu jsme je vložili do skleničky od jogurtu, nalili tam aceton, do jara se to nechalo rozpustit a pak jsme to vysušili, namazali grafitovou vazelínou, nasadili a zase jezdili. Museli jsme dávat bacha na mokru, když ložiska zrezly, tak už nejezdily vůbec. Desku si každý nějak vyrobil, s ložisky a kolečky to bylo horší. Za nás se jezdili jen slalomy a skákaly se skoky, no a ten Petr Pupík, tomu vděčím za základy! Kvalitu koleček jsme zkoušeli, jako kvalitu pinpongových míčků, že jsme je pustili na zem a pokud se jen tak kutálely a nevyskočili alespoň polovinu výšky nad zem, byly rozbité.

Co všechno se ve freestylu jezdilo, co za triky?

- Freestyle je podobně, jako krasobruslení. Jezdí se na rovné ploše, sestava se speciálním prknem, který je plochý. Máš časový limit, svojí hudbu, kterou si každý vybral, dle toho co mu sedí.
- Triky se dělaly různý, doba se mění, dnešní skejťáci tomu říkají oldschool a smějí se tomu. Dnes všechno vychází z Ollie, dřív Ollie nikdo neuměl.
- Mnoho kluků skončilo, když vidělo, jak zahraniční jezdci dobře jezdí. Od té doby jsem jezdil jen freestyle.
- Triky se dříve dělaly jinak, teď se nad vším moc přemýšlí a vychází to z Ollie

Jaké se na rampě jezdily triky?

- Za nás, první rampa byla v Praze na Strahově, čistý účko, strašně vysoký, moc v tom nešlo jezdit.
- Jezdilo se hlavně na bruslích
- Pak se začaly stavět rampy i s rovinou, v Olomouci jsme taky jednu postavili. Jsme tehdy byli skateboardový oddíl pod fotbalovou Sigmou, která nám na to dala peníze. Jsme chodili na brigády a svařovali jsme, celý léto se to stavělo, a protože jsme chtěli hostit mezinárodní mistrovství v 1986, tak tu musela být rampa.
- Důležité bylo se naučit sjet dolů do jámy, ani to dost lidí nezvládlo. Byli jsme sto let za opicema, neměli jsme se od koho učit. Tyhle věci se nenaučíš z obrázků. Nebylo na koho se obrátit.
- V osmdesátých letech bylo málo lidí, kteří dali rockandroll nebo dokázali odlepit hranu.
- Všechno začlo až v devadesátých, to my už končili.
- V rámci těch disciplín se stejně jezdil nejvíce slalom, dálka se zrušila snad už v tom 1985, byla to hrozná rasárna. Všechny dopady na asfalt, na kotníky to bylo šílený. Všichni s radostí hlasovali, aby se to zrušilo.
- Ale nad slalomem jsme stále přemýšleli, teď se už taky všechno dělá úplně jinak, ale já měl tehdy tak seštelované prkno, že na něm nikdo jiný, než já nedovedl jezdit.
- Princip nebyl hloupej, přemýšleli jsme dobře a teď vidíme, že i správně. Ty věci se drží do teď.
- Desky jsme si taky tvořili sami.

Z čeho desky na skate byly?

- Třeba úplně první desku jsem pomocí svého kamaráda, který byl modelář. Ten mi pak vyráběl desky na skate. První pokus byl laminát a tkanina, vylaminoval to a když to vyndal z formy, tak jsem zjistil, že je to moc měkký. Pak jsme přišli s tím, že do toho musíme vrazit nějakou dýhu nebo to tvořit z překližek.
- Až poté to začlo fungovat, hlavně jsme používaly jasanové dýhy.

- Moje druhá deska, protože ta první byla moc úzká, širší překližku jsem nenašel. Tak jsme desky tvořili ze stavební vodovzdorné překližky, kterou jsme našli ve stavebninách. To byl základ všech budoucích prken a dokonce i překážek.
- Po různých pokusech se to konečně povedlo a našli jsme ideální pružnost a pevnost.
- Byla tu skejťová parta, všichni byli o pár let starší, Míra hubáček a spol. Docela jsem dolezal a toužil do party patřit. A tehdy ti, co jezdili, vše bylo spojený s PUNKEM. Všichni byli drsní.
- Tehdy jsem byl platonicky zamilován do spolužačky, bylo mi šesnáct let, naprosto unešen. Maximálně za ručičku. Na své prkno jsem si pak dal jméno své vyvolené.
- Pak jsem přijel na závody a každý měl nazvané prkno jinak, například Lazar, Koza, Mrcha a teď jsem tam přišel já a měl jsem tam Vlad'ka. Jak ze sebe udělat před všema imbecila.

Jaký byl první rok na Olomouckém gymnaziu?

- Přistěhoval jsem se z Chebu do Olomouce, mluvil jsem jinak, vypadal jsem jinak, nikoho jsem neznal, nic.
- Byl jsem z daleka a další den ke mně přišel spolužák a dal mi přezdívku, LOMIKAR, něco z Domažlic.
- Lidi z Moravy si myslí, že všechno za Třebovou je kousek.
- Vlastně 2. závody, na kterých jsem startoval byly v Bruntále v 1982.
- To už přijeli skejťáci z celé republiky, jsme psali na silnici neberte nám Pražskej výběr.
- Z Karlových Varů jsme jeli na Boží Dar, přišlo tam, něco se dojíždělo v neděli. To byl druhý Božák, tam jsem poprvé vyhrál Dálku (1983).

Ještě k těm vývozům, tady v Olomouci nebyl nikdo, kdo by psal úchylné dopisy do Ameriky, aby mu někdo něco poslal že?

- Nevim o nikom, my jsme to natěžili většinou na závodech, od lidí, o kterých jsme věděli.

Materiál jste si buď vyrobili nebo sehnali od lidí na závodech?

- Přesně, někdo něco sehnal, třeba i trička, ale hadry nikdo neřešil. Jezdili jsme v červených trenkách a bílých tílkách.
- Nic nebylo, všechno bylo hlídaný. Většinou se všechno řešilo centrofixem, i prkna jsme si malovali.
- Já jsem se učil šít na stroji, a ušil jsem si kalhoty se značkou.
- Příchodem těchhle zahraničních ikon se to rozjelo úplně jinak, začla se jezdit rampa, freestyle. Začalo se sem dostávat nové a nové zboží (desky, kolečka, oblečení)
- Já jsem třeba dostal od Christiana Seewalda jeho freestylové prkno, akorát háček byl v tom, že měřil dva metry a prkno bylo mnohem delší.
- Závodníci, když sem jezdili na závody a campy, tak zde věci, prkna nechávali. Pak už závodníci věděli, že když přivezou kolečka a jiné věci, tak to tu vše prodají.
- Na slalom byly KRIPTONIKY(kolečka) nejlepší a na brusle byly nejlepší kolečka KRIPTOS.
- Do revoluce se zde vše prodávalo podvodně, za Komunistů to nešlo
- Ale co se týče prvního skateboardového obchodu RockandRoll, tak to až po revoluci, počátek 1990, začal s tím Martin Kopecký. Oni nejdřív jeli na skateboardový veletrh do San Diego, kde byly ty největší hvězdy.
- Martin Potůček, to byla jedna z nejdůležitějších osobností, hlavně na organizování, celý skejťování v ČR zastřešil a dal mu řád, dostal to po Socialistický svaz mládeže, díky tomu pak dokázal, že jsme pak začli jezdit do ciziny.
- Skejťáky nikdo nikde nechtěl. My jsme pak ale vozili domů medaile.
- Já jsem byl venku poprvé v 1989. Byl jsem dvakrát po sobě, poprvé v Jižním Walesu na závodech Evropského poháru, odtamtud jsem přivezl třetí místo ve slalomu a sedmé ve freestylu. Pak jsem jel na mistrovství světa do Minstru, kde jsem jel pouze slalom, skončil jsem na 16. místě.
- Zařídili to, že jsme vycestovali na bílou kartu.

- Tehdy jsem byl v reprezentaci a oficiálně jsme měli status reprezentanta se vším všudy, co k tomu patřilo, (hotel zadarmo, žrádlo zadarmo, kartička se kterou jsi mohl kamkoliv) Pro nás to bylo šílený, na ploše byly mrazáky s Coca Colou.
- Tehdy v tom Swansea(Wales), na mě všichni koukali jak na exota, ale pak tam jezdil jeden týpek, po kterém taky všichni divně koukali, tak jsem se ho zeptal, odkud je. Byl to Australan, měl skvělý kolečka, nakonec mi řekl, ať mu dám adresu, že mi je pošle. Nikdy jsem is nemyslel, že by to vážně udělal, ale nakonec o půl roku později vážně došly.
- 14.dní po revoluci jsem jel na to mistrovství v Hradci Králové, kde jsem díky těmto kolečkům zajel skvělé časy. Ceny startovního rostly.
- Američani měli úplně strach, že je tady nějaká džungle, ale když zjistili, že je tu relativně levno, jezdili sem.

Odkud jste chlapi čerpali inspiraci ?

- Časopisy (ze sedmdesátek), od 1984 se začly objevovat videa.
- Ani nevím jak, ale později mi začal chodit do schránky Thrasher, skateboardový magazín.
- Kamarád byl redaktor časopisu Monster magazín, ten mi posílal každý měsíc číslo Monster magazínu. Šlo o Německý magazín.
- Ale od roku 1995-1996 se to sem začalo pomalu dostávat.
- Mě chodil Thrasher a Monster magazín
- Pak se tu objevil nízkorozpočtový časopis SMYK.

Kolik jste toho chlapi týdně a denně najezdili?

- Na gymplu, jsme měli partu a scházeli jsme se na stadionu každý den.
- Většinou odpoledne po škole, myslím si, že tak 4 hodinky denně.
- Skate jsem tahal každý den do školy, ale stejně to bylo o té partě.
- Slalomy jsem trénoval intenzivně třeba 30 minut až 2 hodiny. Jezdili jsme dost, ale prokládali jsme to přestávkama na kouření!
- Když jsem přestal se slalomem a začal více freestyle, tak jsem klidě vydržel jezdit 2 hodiny v kuse.

Jak dlouho jste tak aktivně jezdili?

- 1.respondent - Za mně tak od roku 1982 do 1988.
- 2.respondent(hlavní) - Já tak od 1982 do 1992, tak 10 let. Pak už přišly děti, jedno dítě s jednou manželkou pak 2 s další. Pak se objevily další věci.

Co další?

- V zimě k tomu všemu patřil snowboard, hlavně jsme se bavili, nešlo o závodění.

Kdy, kde a z čeho byla postavena ta první rampa v Olomouci?

- Rampu jsme stavěli v 1986 na stadionu, bylo to podmínku pro hostování mezinárodního mistrovství republiky.
- Místo: někde u dopravního hřiště
- Materiál bylo železo, Sigma nám to zainvestovala. Částka byla kolem 20.000,-
- Sigma to schválila a hlavním inženýrem celého projektu byl Jirka Konečný. Celý to vymyslel, nakreslil, je to šílený puntíkár a trvalo to dost dlouho, stavěli jsme to od jara do podzimu, takže skoro rok. Každý den jsme byli na stadionu!
- Měli jsme takvej UZUS, že dokud se to nepostaví, tak se neoholíme. Vypadali jsme jako tarzani.
- Rampa se ukotvila na betonové trámce, ale dala se převážet. Když jsme jí kousek od nynějšího stadionu Sigmy převáželi, našemu hlavnímu staviteli Jirkovi Konečnému rampa najela na nohu, takže na mistrovství koukal se sádkou!

Do kdy tam nakonec rampa stála?

- Do devadesátých let

Kdo nebo jak jste se naučili ollie?

- Hlavně od sebe, když s tím někdo přišel, tak jsme se to naučili jeden o druhého, pak bylo hodně časopisů a videa.
- Technický princip chápeme, ale souhru těch všech svalů nemám, dá se to naučit.

Kdo s tím přišel první?

- Já jsem se to nikdy nenaučil pořádně, v oldschoolu jsem to moc nepotřeboval.

Kdo tehdy v Olomouci skate ovládal nejvíce ?

- Abych pravdu řekl, asi nikdo.
- Škopek s Ruprechtem, ta parta co šla po nás, převzali to, až když jsme odešli my.

Měli jste nějaké ochranné pomůcky při skejtování?

- Na začátku, jsme nosili takové plátěné chrániče na volejbal, ale byly pěkně na nic. Jak si spadnul, stejně ses pěkně odřel.
- Na tréninku to nikdo neřešil, ale na závodech to muselo být!
- Používali jsme taky molitan omotanou látkou, ale to si stejně hned roztrhal.
- Já jsem jezdil s tankistickou přilbou třeba.
- Po 1985 se sem začali dostávat věci, pak na freestyle jsem používal chrániče na holeně.

Jeli jste někdy na SKATE SRO(?) a pokud, jaký na to máte názor?

- V 1981 tak se to objevilo, klasické skaty nebyly, deska, měla gumová kola.
- Já jsem svůj první SRO reklamoval, protože jsem hned ohnul osičky.
- Náš názor: negativní, úplně na prd, byl to jen ohnutý plech, triky se na tom nedaly dělat, nic.

Měli jste nějakého skateboardového idola, ke komu jste vzhlíželi?

- Z Olomouce Mirek Hubáček, Petr Pupík a Jirka Konečný.
- Ze světa Tony Hawk, Claus Grabke, Christian Hosoi.
- Luděk Váša, Ivan Zobák.
- Tehdy bylo hodně závodů společných pro skatery i jezdce na bruslích.

Jakým způsobem jste na závody jezdili?

- Hlavně Vlakem, ani nevím, co jsme tu dobu dělali, povídali jsme.

Jak byla vaše doba spojena s PUNKEM a oblečením?

- 1983 jsem jel do Prahy na závody, kde jsem viděl relativně slavné jezdce, všichni pankáči. Hned, jak jsem přijel domů, ostříhal jsem se na ježka.
- Za doby komunistů bylo poznávacím znaméním PUNKU to, že jsi jezdil na skejtu, poslouchal muziku, nosil placku na svetru, později i koženou bundu, nosil černé obarvené kapsáče a měl hlavu ostříhanou na ježka!
- Ze začátku jsme to oblečení nějak neřešili, řešili jsme to tím, že jsme si vyráběli různé placky(odznaky) s motivem Dead Kennedys, Sex Pistols a další.
- My v Olomouci jsme poslouchali hodně Led Zeppelin, Deep Purple, Pink Floyd.
- Nosil jsem prstýnky podomácku vyrobené, na krku řetěz. Všechno jsem měl schovaný ve sklepe a když jsem šel ven, tak jsem to na sobě navěsil a když jsem se vracel dom, tak jsem to zase sundal.

- Pendloval jsem ve dvou světech.
- Na závodech se pouštěli Death Kennedys, Sex Pistols, Exploited

Nosili jste tehdy barevné oblečení?

- Moc nás v té době ooblečení nezajímalo, po příjezdu zahraničních skaterů možná jo, ale do té doby jsme si malovali oblečení fixou. Zdatnější si malovali zipy, značky, méně talentovaní třeba PIVO.
- Nosili jsme cvičky(Číny), ty jsme prošoupaly a koupili nové.

Jaký jste měli postoj k Alkoholu a mariuhaně?

- Mariuhana v té době moc nebyla, alkohol byl takovým normálním způsobem. Občas jsme se dostali k nějakému pivu, hlavně desítku teda. Moc peněz taky nebylo, tak jsme si moc nemohli dovolit vylévat hlavy, 2-3 desítky byl strop.
- S Mírou Hubáčkem jsme jednou zkoušeli, měli jsme na chatě mísu s (mariuhanou), a vím, že jsme se dost zhulili, byl jsem na tripu v Africe, viděl jsem žirafy, zebry.
- Jinak všechno bylo minimálně, skoro vůbec.

Na jaké závody nejvíce vzpomínáte a jak probíhala Olomouc (MISTROVSTVÍ)?

- 1.respondent - vzpomínám hlavně na MČR v 1985, kdy jsem je vyhrál. Taky v 1986 v Třinci, kdy bruslaři předjeli skejťáky a v 1987 to jsem vyhrál v Rondu (Brno).
- 2.respondent - Já asi nejvíce na ty první, kde jsem byl pouze jako divák, to bylo v Praze, kdy jsme jeli s oddílem na čumendu(koukat). Poprvé v životě jsem viděl, jak na tom jezdí lidi, jako je Míša Melesík.
- Pak samozřejmě všechny závody, jelikož nás to moc bavilo a vrcholem byl EUROSKATE, to jsem si poprvé a naposledy myslel, že jsem na vrcholu kariéry, že to ježdění k něčemu bylo a měl jsem pocit, že něco znamenám, i když jsem neznamenal nic.
- Pak samozřejmě první závody v zahraničí, to bylo to Swansea ve Walesu. Poprvé za Železnou oponou.
- A když pominu ten EUROSKATE, tak mistrovství světa v Minstru, kde byla největší špička tehdejšího skateboardingu, Steve Cabalero, Tonny Hawk.

U Ivo Škrabala na Březinách jste byli?

- To mě bylo 16 a jeli jsme na soustředění, nikoho jsem tam pořádně neznal, týden jsem skoro s nikým nepromluvil. Všichni chlastali, lili pivo.
- Atmosféra byla skvělá, dobrá škola.

Nějaké problémy s policajty a co holky?

- S policajty jsem neměl žádné konflikty, my jsme byly relativně slušní, žádné zásadní průser.
- Dělalí jsme pitomosti, ale nic se nestalo, nezníčilo.
- Moc jsme na zakázaných místech nejezdili
- Kamarádky za náma chodily, skate nebyl moc populární, nikdo o nás moc nevěděl.
- 1984 bylo snad poprvé, kdy se na nás spolužáci přišli podívat a fandit na závody. Nikdo o nás moc nevěděl.
- Martin Kopecký pak rozjel celostátní akci NEBOJTE SE SKATEBOARDU, zpropagovat ten skate trochu. Občas jsme byli v Přerově jezdit, pak na diskotéce.

Co všechno víte o summercampu chlapi?

- Na prvním jsem nebyl, o tom jsem pouze slyšel.
- V roce 1987, to byl ten velký, tak přijeli cizinci. Ten byl v Prachaticích, tam jsem byl.
- To bylo velké, týden se skejtovalo a chlastalo.

Kdy a kolik závodů bylo v Olomouci a jak to probíhalo MČR v 1986?

- První závody byly v roce 1994, nejdřív se odjely slalomy a pak skoky, všechno jsme si dělali sami.
- Bylo to v Olomouci na stadionu. Slováci tu nebyli. My jsme tam zároveň závodili a všechno pořádali.
- Všichni se rozprchli do hospod a my uklízeli.
- Pak jsi musel dodržet slovo a nechat u sebe všechny přespát, kde byl absolutní zákaz kouření, stejně kouřili úplně všude.
- Pak už byly závody každý rok, a v roce 1996 to mezinárodní mistrovství a pak do 1989 každý rok.
- 2007 byly seniorské závody.

Kročení prkýnka (závod), co to obnášelo?

- Závod se jezdil od roku 1979 a pak dalších pět let (do roku 1984)
- jezdilo se to na Strahově
- 5 ročníků dohromady
- Pouze slalom, nic jiného
- To byla anketa časopisu Stadion, amatérský závod pro děcka, kdo chce, klidně si může přijít zajezdit.
- Respondent - nikdy závody nejel.

Jak probíhal EUROS KATE?

- 1988 EUROS KATE v Praze
- Organizace: Park kultury oddechu Julia Fučíka a Cestovní kancelář mládeže
- Pořádala to cestovní kancelář mládeže
- Jezdily se slalomy, výška, freestyle, streetstyle a rampa
- Já jsem jezdil pouze freestyle